

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravljanje prejemov mesečno K 1-80

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13 "
za trikrat . . . 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvarsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenim nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 12 strani.

Edina pol.

Ni ga za ozdravljenje naših političnih razmer boljše sredstvo, kakor je politični boj kot liberalne stranke in vseh njenih pristašev, kakor ga je, nujno gnana po obstoječih razmerah, sklenila S. L. S. O tem se je že dosti pisalo in glavno je zdaj, da se bo res, brez vsakih ozirov in dosledno izvajal, to pa ne samo od strani vodstva S. L. S., ampak od vseh naših korporacij, občin in zavodov, ki imajo tudi političen vpliv na javnost.

Tu pa moramo opozoriti še na nekaj.

Liberalci imajo precej veliko naraščaja v takozvanem svobodomiselnem dijaštvu vseh barv. Žalibog se ta naraščaj od starih v ničemer dosti ne razlikuje. Tisti čas, ko so se resnejši elementi v tem dijaštvu skušali višje povzpeti, je že davno minul. »Wie die Alten sunnen, so zwischern die Jungen.« Tega je kriva srednja šola, koder izvestni brezvestni elementi mlade ljudi naravnost izpričajo, hujskajo in jih vzgajajo v grdem fanatizmu, kričanju in ozkosrčnosti. Pri vseh kravalih zadnjih let smo videli liberalno dijaštvo v prvih vrstah.

To mladino pa smo žalibog tudi mi na nekaj način podpirali. V dobri veri, da je idealna, da vendarle stremi po pozitivnem delu in da se bodo njeni nazori v javnem življenju polagoma izbistrili, smo marsikateremu liberalnemu in radikalnemu dijaku na stežaj odpirali vrata do služb in dobre pozicije v domovini. Časih smo celo našega človeka zapostavili, da je prišel liberalni mladi inteligent na solnce.

V zahvalo za to vidimo, da nas liberalci še bolj psujejo in zoper nas rujejo. Liberalni mladič, ki je zlezal po našem hrbtu kvišku, se ali hlina ali pa nam že danes kaže fige, če jih le more. Odkrito naš je od teh ljudi le malokateri; na prstih ene roke jih lahko seštejemo. Za njimi pa stoji še cela vrsta, ki čaka, kdaj ji preskrbimo dobra mesta. Saj vedo, da je S. L. S. veliko dušna in da računa na njihovo pamet in treznost.

Te ljudi je geslo o političnem bojkotu najbolj zadelo. To jim nikakor ne gre v glavo, da bi to sploh bilo mogoče. Vsak si je v mislih že pripravil gorak kotiček v domovini, najrajši pri naših deželnih zavodih in tam, kjer ima dežela govoriti. Če se bo politični

bojkot res izvajal, se podere marsikak zlati grad v srcu liberalnega mladega človeka.

Ta velika pobitost, ki je zavladovala med liberalnim naraščajem, je za nas dokaz, da kaj boljše kakor je neizprosen politični boj kot proti liberalcem, sploh še nismo sklenili. Političen bojkot, to pomeni tudi, da so, kjer koli ima naša stranka kaj govoriti, liberalcu vrata zaklenjena. Nobena sladka beseda jih ne sme odpreti.

Če je liberalni naraščaj sploh še ozdravljiv, potem je politični bojkot zanj gotovo najradikalnejša medicina. Kdor ima še količkar zdravega razuma in odprtega srca, bo uvidel, da se ta bojkot ne obrača proti svobodomiselnosti kot taki, ne proti liberalnemu prepričanju kot takemu, ne proti obstoju svobodoljubne stranke, ne proti principu takozvanega antiklerikalizma, marveč naša proskripcija kranjske liberalne stranke in njenih somišljenikov se obrača proti politični podivjanosti, proti hujskanju mase, proti pokvarjevanju mladine, proti demoralizaciji, ki jo ta stranka namenoma neguje. Kdor je dobre volje in jasne pameti, mora uvideti, da pomeni ta bojkot reakcijo našega zdravega slovenskega ljudstva zoper prizadevanja liberalne stranke naše javno življenje spraviti na tir prostaškega radikalizma. Kdor pa tega kljub temu uvidel ne bo, temu sploh z ničemer več ni mogoče pomagati.

Torej: tisti mladi človek, ki od nas kaj hoče, se mora z dušo in telesom za vselej odpovedati stranki cinizma, brutalnosti in nepoštenosti — in to more le, če precej zapusti vrste liberalnega dijaštva. Kdor pa pride k nam od tam — tega ne vidimo in ne slišimo. Z ozirom na veliko dobroto naših ljudi je bilo tudi to potrebno povedati.

Volilno gibanje na Goriškem.

Z Goriškega.

Volilni boj se tu še ni razvnel. Vzrok tiči največ v tem, ker liberalcem manjka tistih kas, ki so jih imeli leta 1907 na razpologo; to se pravi, kase imajo še, pa denarja ni več v njih. Vendar se liberalci vkljub vsej svoji pogorelosti še niso navadili poštenosti in manire. Njihovi listi so prav surovi; a v tej surovosti je malo korajže in duha. V goriški okolici in v gorah bosta oba liberalna kandidata absolutno propadla.

Hujši bo boj za Kras in Vipavo. Vipavska dolina bo povečini volila s S.

L. S. in skoro gotovo tudi Komenščina. Slabše bo pa v sežanskem okraju, kjer naša stranka nima še nobene organizacije. Da je temu tako, je poleg drugega krivo tudi to, da sežanski okraj politično sicer spada pod Goriško, cerkveno pa spada v Trst ter tudi gospodarsko tja teži. Vendar so se tudi tu razmere od leta 1907 izboljšale.

Vsa znamenja pa kažejo, da bo toplot zelo narastlo število socialističnih glasov. Socialisti prireajo shode po vseh kraških vaseh in vasicah, kjer razlagajo ljudstvu, ki je napol kmečko, napol delavsko, po svoje prirojene socialistične nauke. Poročila s Krasa trde, da moške in starejši ljudje sploh obsojajo socialnodemokratske govore, a mladina se jih oprijemlje. To pomeni za nas velik nauk, da z večjo vneto ko doslej zanesemo med dobro kraško ljudstvo načelne vzgoje. V to bo posebno poklican bodoči državni poslanec S. L. S., ki bo — kakor upamo — vendarle prodrli proti dr. Gregorinu.

Na kratko rečeno: Že početek volilnega boja kaže bilanco: Liberalci ne pridobije ničesar, pač pa najbrže izgube še to, kar so imeli vkljub pomoči hinavskih tržaških liberalcev.

Socialisti bodo na Krasu dosegli večje število glasov ko pri zadnjih volitvah.

Naše stranke dolžnost pa je, iti z vso vneto na delo, da prodere na Krasu ter tudi v okolici in hribih sijajno zmaga.

Volilni boj na Spodnje Štajerskem.

Maribor, 22. maja.

Volilni boj se bje pri nas že zelo živahno. Vse predpriprave so dovršene in stranke si stoje na celi fronti odločno in jasno nasproti. Glavni naval slovenskega liberalizma velja dr. Korošcu. Splošno znano je sicer bilo, da je nezmožni in nedelavni Roblek zgubil v svojem okraju mnogo terena, toda kandidature dr. Korošca, našega voditelja, v tem krasnem okraju liberalci vendar niso pričakovali. Smatrali so ga še vedno za sigurno liberalno posest, zato jih je možati sklep zaupnikov Slovenske Kmečke Zveze v prvem hipu popolnoma presenetil. Bili so povsem zmedeni in Roblek je hotel vreči puško v koruzo. Liberalnim advokatom v Celju se je pa zdelo vendar preveč sramotno in poniževalno zapustiti brez boja svoje nekdanje najsigurnejše pozicije in prisilili so Robleka, da je zopet pozabil na svojo »neodvisnost« in sprejel kandidaturu. Od časa, ko so

si vdinjali Robleka, delajo celjski liberalni frakarji s polnim parom proti našemu voditelju. Nobena laž jim ni predebelala, nobeno sredstvo preumazano, samo če bi jim pomagalo spraviti liberalizem znova na lončene noge. V svoji zagrizenosti so šli tako daleč, da so predzadnjo nedeljo aranžirali poulične in tolovaške napade na dr. Korošceva zborovanja. Po vsej sili so hoteli prisiliti naše mirne in dostojne ljudi, da bi se pretepali z raznimi napitimi in plačanimi hlapi, samo da bi potem lahko kričali v svet, kako so razbijali dr. Korošcu shode. Zlobne nakane so se jim popolnoma ponesrečile. S svojimi surovostmi si liberalci niso samo odbili zadnjega našega omahujočega somišljenika, ampak so vzbudili vihar v lastnih vrstah. Sodba naših ljudi je kratka, a krepka: Z liberalnimi pobalini proč! Veliko bolj interesantno je pa še dejstvo, da se liberalci sami zgražajo nad divjanjem svojih ljudi. Od več strani smo čuli že glasove, da se nekdanji zvesti Roblekovi pristaši obračajo od njega, ker nočejo imeti ničesar opraviti s človekom, ki ne zabranja takih zverinskih nastopov, kakor so bili oni v St. Petru predzadnjo nedeljo. Odločne in korajžne nastope ljubi ponesni savinjski kmet, posurovele zdivjanosti, ko se niti žensk ne pusti v miru, se mu studijo. Ta splošna obsodba liberalne fakinaže tudi ni bila brez vtisa za liberalne generale. Ustrašili so se tolovajskih činov in zadnja nedelja je bila že povsem mirna. Dr. Korošceva zborovanja na Teharjih in v Celju so se mirno izvršila, brez vsakega boja. Liberalci vidijo, da je naše ljudstvo že preveč samostojno misleče, da bi se dalo od kogar si bodi kaj imputirati. Ker je volilstvo za sedaj odklanjajoče, hočejo poskušati drugo taktiko. Roblek je začel prirejati po svojem okraju majhne zaupne shode, na katerih se razpravlja o sedanjih volitvah in se dela agitatorične načrte. Čeprav so pozicije za dr. Korošca zelo ugodne in akoravno so se že liberalci uživali v misel, da bodo propadli, je vendar umestno, da na tem mestu opozorimo naše ljudi, da so taki majhni zaupni shodi velike agitatorične veljave, ker se da z njimi pridobiti marsikoga. Ker mora biti zmaga S. K. Z. nad vse sijajna, se čutimo dolžne, da priporočamo našim ljudem, naj tudi oni prireajo take male shode in naj pričnejo prej ko slej z agitacijo od volilca do volilca. Nikaka nedelavnost, nikaka otrplost nas ne sme uspavati, da bi ne šli z navdušenjem v boj.

LISTEK.

Josip Vandot:

Vilranec.

Pripovedka iz davnih dni.

(Dalje.)

Sem od Save je prišla grajščakinja, sama s hčerko. Mala deklica si je nabrala velik šopek poljskih rož in jih je gledala zadovoljno. Z veselim obrazom se je obrnila k materi in ji je zaklicala: »Ali niso lepe, mamica? Poglejte jih!«

Nasmehnila se je gospa, pa je odgovorila: »Lepe so, Elza, lepe. Pa povej, kaj ti bodo te rože?«

Mala Elza je položila prst na usta. »Ne smem povedati.« — Tako je rekla in oči so se ji nasmejale v veliki radosti. »Samo hudi ne smete biti, če vam povem, kaj ne, da niste hudi?«

Pobožala je gospa hčerko po dolgih kostanjih laseh, ki so padali prosto po šibkih ramenih. »Nisem huda, prav nič nisem huda.«

Deklica je tlesnila z rokami. Radost ji je žarela na obrazu, in na skrivnem se je posmehnila. Ej, dobro, da ne poizveduje mati, zakaj da je natrgala lepe rože! Nihče ne ve tega; samo mala

Elza hrani globoko v srcu to skrivnost. Ko pa se prismeje jutri zjutraj solnce izza gora, bo pa videlo tisto skrivnost, ki spi danes v Elzinem srcu. Skozi grajsko okno bo pogledalo solnce. Takrat se pa prebudi mamica in zagleda nad svojo glavo šopek lepih poljskih rož. Lepo se bodo smehljale rožice, kakor se smeje samo mala Elza: »Dobro jutro zlata mamica!« — Čudila se bo mama, pa bo uganila, kdo ji je podaril tiste rože v jutranji pozdrav. Stopila bo h hčerki in jo poljubila na lice: »Elza, ti dobra dušica . . .«

Tako je mislila sredi polja mala Elza. Pri teh mislih pa se je smehljala srečno in zadovoljno. Solnce je obsevalo njeno belo oblačilce, obsevalo njeno rdeče lice, njene dolge kostanjeve lase, ki so ji padali prosto po hrbtu. Elza pa je stala tam sredi polja in se je smehljala. Za las je bila podobna Snežuljčici, zlati kraljičici iz temnega gozda.

Zagledali so jo kmetje in so prenehali za hip z delom. Grajščakinja in njena hčerka sta se bližali vedno bolj njivam. Ze se je priklanjal bradati valpet globoko k tlom in je mrmral: »Klanjam se, milostiva gospa . . .« Smehljaje so ga gledali kmetje in so govorili za njegovim hrbtom. Kajti, če jim je bila gospa blizu, se niso bali valpeta.

»Glej, gospa prihaja,« je dregnil Breznik Skalarja, ki je čepel na tleh in pobiral klasje. Skalar je vstal; pogledal je tja, kamor je pokazal Breznik, in je izpustil nabrano klasje na tla.

»Resnično prihaja,« je vzkliknil.

»In mala Snežuljčica z njo!«

Približala se je gospa in je obstala pri ženjah. Obstopile so jo kmetice. Kmetje pa so snemali čepice z glav in se ji globoko priklanjali. Valpet je stal tam ob strani in se je smehljaj v zadregi. A gospa se ni zmenila zanj, ampak je izpraševala vaščanke:

»Kako se vam godi? Kako gre delo od rok?«

Vaščanke pa so odgovarjale: »Dobro, gospa — dobro!«

In sedaj se je prerinila skozi gručo mlada žena. Njen obraz je bil blede in oči objokane. Zgrudila se je pred gospo na kolena in je zajokala: »Oj, gospa, usmilite se mene, uboge matere! Saj vam je sree zlato . . .«

»Kaj se je zgodilo, Mina?« je vprašala grajščakinja in dvignila z lastnimi rokami jokajočo ženo od tal. »Kar povej mi naravnost, pa ti pomorem, če je v moji moči.«

Šinila je žena z rokavom preko oči, pa je govorila: »Oh, gospa, naš Janezek leži bolan doma. Včeraj opoldne je prišel s paše — komaj je prilezel v izbo;

tam pa je padel kar na tla. Oj, za božjo voljo! Zdaj pa leži na postelji in blede, blede kar naprej. Morda je že stopila smrt k njemu. Siromak, pa še znoja mu ne smem obrisati z vročega čela, ker moram biti na tlaki.«

»Mina, Bog pomagaj!« je vzkliknila gospa prestrašeno. »Pojdi, kar hitro pojdi domov! Pa zakaj nisi povedala že prej valpetu?«

»Oh, že včeraj sem prosila gospoda grajščaka, če smem ostati zaradi Janezka doma. A gospod so rekli, da . . . da ni mogoče . . .«

Ihtela je uboga mati in si je obrišala s predpasnikom solze iz oči. Gospa pa je prebledela.

»Moj soprog ti je rekel kaj takega?« je vprašala. In ko je prikimala mlada žena, se je pomirila navidez. »Fusti delo, Mina, pa odhiti brez odloga domov! Mimogrede se oglašim pri vas, da vidim, kako je malemu bolniku.«

Hvaležno je poljubila kmetica gospej roko in ni mogla izpregovoriti besedice. Potem pa se je obrnila in odhitela naglo na pot. Kmalu je izginila tam doli ob hišah. V zadregi je vrtel valpet palico v rokah in ni vedel, kaj bi storil. Premišljeval je, ali naj pove grajščaku, kaj se je zgodilo. Če pove, se zameri gospej; a če ne pove, se zameri grajš-

Drugi mandat, ki si ga mora S. K. Z. priboriti v tem volilnem boju, je dosežanji Plojev. Kandidat Mihael Brenčič ima sicer zmago že zagotovljeno, toda radi zahrbtnosti nasprotnikov je treba previdnosti. V tem okraju se najjasneje udeležujejo vse liberalne ovinkarije. Dr. Ploj se je na javnem shodu izrekel, da ne sprejme kandidature in zapusti politično življenje, njegov list »Sloga« ga pa v številki za število usiljuje volilcem. V tem oziru se vrši tu igra, ki je povsem vredna značaja v la Ploj. Čeprav je vsa zadeva zelo prikrito uprizorjena, je vendar za naše ljudi vse popolnoma jasno. Dr. Ploj se je odločno odpovedal poslanstvu. Če sedaj dopusti, da ga njegovi prijatelji tirajo v boj, kaže s tem skrajno neumevanje moške besede. Moža pa hočejo imeti volilci ptujsko-ormoškega okraja za poslanca, zato so odločno proti Ploju. Uskoštvo dr. Ploja in sedanje manevriranje z njegovo kandidaturom je preočito, da bi zaslepilo le enega možatega volilca. To razpoloženje se je zelo krepko pokazalo tudi zadnjo nedeljo na Brenčičevih shodih v Cirkovcah in St. Janžu. Dr. Hohnjec, ki je bil prihitel na ta dva shoda, je v odločnih besedah označil to dvojno igranje liberalnih slogašev, ki upajo z ribarjenjem v motnem doseči uspehe. Pribiti mora ostati: Volilci hočejo moža, ki ne bo zatajil programa, na katerem je bil izvoljen. Ker vidijo v sedanjih volilnih borbi le predznamenja liberalne neodkritosti, zato bodo šli 13. junija s toliko večjim navdušenjem na volišče za Brenčiča. Proč z neznačaji, to je geslo poštenih slovenskih volilcev.

V Benkovičevem volilnem okraju se vrši glavna borba med kandidatom S. K. Z. in socialnim demokratom. Liberalni general dr. Kukovec se je sicer že pridružil socialistom in zboruje z njimi v bratski slogi, toda uspehov s tem ne bo dosegel. Njegova kandidatura, ovenčana z »zaslugami« raznih liberalnih gospodarskih podjetij, ne pride v poštev. Za vse naše somišljenike mora veljati geslo, da grede dne 13. junija vsi na volišče, kajti drugače ni izključena ožja volitev. Socialni demokrati delajo z vsem pritiskom in se bodo polnoštevilno udeležili volitev, zato je potrebno, da gre tudi od naše strani vsakdo izpolniti svojo dolžnost. Ne smatramo vso zadevo za bagatelo, ampak vedimo, da je socialnodemokratska stranka ona, ki imenuje kmeta vredno oderuha.

V drugih štirih okrajih se razvija volilni boj bolj mirno. Dr. Verstovšek protikandidat štajercijanec Werdnig sicer rogovili okoli, toda ljudje ga ne smatrajo resnim. Združenje liberalcev in nemškutarjev, ki se je posebno v tem kraju smatralo za »izvanredno« pametno in politično, ne vleče več. Dr. Verstovšek bo zmagal z dvetretjinsko večino. V Roškarjevem, Pišekovem in Jankovičevem okraju je zmaga naših kandidatov zagotovljena. Nemškutarji delajo sicer proti Roškarju in Pišku brez pardona, toda pomagalo jim ne nič. Dolžnost naša pa je, da tudi v teh krajih poskrbimo, da bo šel slednji naš somišljenik na volišče, ker le potem bo zmaga vesela, brez vseh disharmoničnih akordov. Naše geslo bodi: Na delo! Zmaga mora biti sijajna!

: Naročajte „Slovenca“ :

ščaku. V veliki zadregi je bil valpet; zato pa je vrtel svojo palico v rokah.

Mala Elza ni videla tega prizora. Ko se je približala njivam, je zapazila takoj Breznika. Pohitela je k njemu in je vzkliznila veselo: »Oj, stric Breznikov!«

»Poglej no — Sneguljčica!« je dejal Breznik in spustil koso na tla. Stopil je k deklici in ji popravil lase, ki so se spustili naenkrat na deklično lice.

»Kdaj mi prinesete planink, stric Breznikov?« je nadaljevala Elza. »Jutri ali pojutrašnjem?«

»Drugi teden, Elza,« je odgovoril Breznik. »Drugi teden, ko pojdem na gore.«

»Pa mi jih tudi gotovo prinesete?« je kramljala Elza. »Veste, tiste velike mi morate prinesiti, ki imajo po trideset lističev in lepo, belo krono. Kaj ne, da mi boste take natrgali?«

»A to ni mogoče, ptičica,« je odgovoril Breznik. »Veš, ena planinka je samo na vsem gorovju, ki ima trideset lističev in zlato krono v sredi. A težko se jo dobi, težko, ker se skriva za belimi skalami. Pa vendar jo hočem poiškati, samo, da boš vesela, Sneguljčica.«

(Dalje.)

Nove brambne poslave.

BRAMBNA POSTAVA.

Ogrska vlada je predložila včeraj nove brambne postave. Naša postavodaja se zdaj prične resno pečati z zadevo, ki se je vlekla dolgo vrsto let. Nova brambna postava uvede že dolgo zaželeno dveletno vojaško službo. Izpremeni se tudi vojaški kazenski red, ki je že zelo star, in ni več odgovarjal duhu sedanjega časa. Sodno vojaško postopanje je tajno. Vojaški sodnik-avditor je obenem preiskovalni sodnik, državni pravdnik, zagovornik in sodnik. Trideset let so pripravljali novi vojaški kazenski red, a nikdar ni prekoračil ministrskih posvetovalnih dvoran. Jezikovne težkoče so onemogočile toliko let res potrebno preosnovo.

Dveletna službena doba.

Nova brambna postava ohrani splošno vojaško dolžnost v armadi in deželnih brambah. Splošno uvaja dveletno prezenčno službeno dobo, v rezervi bodo vojaki služili deset let. Kavaleristi in jezdoči artiljeristi bodo služili tri leta prezentno, a zato v rezervi zgolj sedem let. Nadomestni rezervniki bodo služili deset let, mornarji 4 leta v prezentni, pet let v rezervni, tri leta pa v morskii rezervi.

Število rekrutov.

Razven Bosne in Hercegovine se število rekrutov takole pomnoži: prvo leto se rekrutira 136.000, drugo 154.000, tretje in sledečih devet let 159.500 mladencev. Rekruti se porazdelijo med Avstrijo in Ogrsko po ključu ljudskega štetja iz leta 1900. Avstrijski rekrutni kontingent bo znašal prvo leto, ko se uveljavi nova brambna postava okroglo 77.000, drugo leto 88.000 in nadaljnih deset let 91.000 mož. V Avstrijsko deželno brambo bodo potrdili prvo leto 20.700, drugo 22.300, tretje 23.700, četrto 25.000, peto 26.000, šesto leto in nadaljnih šest let 26.977 mož.

Nadomestna rezerva.

Nadomestni rezervi bodo prideli tiste novačenju podvržene mladence, ki jih ne bodo potrdili. Med tem ko zdaj pridele nadomestni rezervi tiste, ki potegnejo visoko žrebno številko, se bodo morali ozirati po novi postavi na rodbinske in na poklicne razmere.

Enoletni prostovoljci.

Eno leto bodo smeli prostovoljno služiti absolventi višjih gimnazij in tem enakovrednih zavodov, kakor tudi tisti, ki so absolvirali do 1. oktobra asentnega letnika šest gimnazijskih razredov ali pa šest razredov tem enakovrednih zavodov, a napraviti morajo pred posebno komisijo izkušnjo. Nadalje bodo deležni enoletne prostovoljne službe tudi učitelji po ljudskih, meščanskih in po tem enakovrednih šolah. Enoletna prostovoljna služba se lahko odgodi do 24. leta. Načelno bodo morali služiti na lastne stroške tisti, ki bodo hoteli služiti pri kavaleriji, pri trenu ali pri jezdoči artiljeriji. Enoletni medicinci bodo služili tri mesece pri četah, devet mesecev pa kot enoletni prostovoljni medicinci. V mornarico smejo kot enoletni prostovoljci zgolj tisti, ki so prvega oktobra asentnega leta mornarji po poklicu in ki se morejo izkazati s spričevalom, da so dovršili kako domačo mornariško šolo in da so bili vsaj eno leto na potovanju kot kadeti na kaki ladji, ki ni vozila zgolj v službi male obrežne plovbe.

Rezervni častniki.

Do zdaj predpisana izkušnja, pri kateri se mora izkazati usposobljenost kot rezervni častnik, odpade, kakor tudi določilo, da morajo dve leti služiti tisti, ki ne napravijo častniške izkušnje. Tisti enoletni prostovoljci, ki so doprinesli v službenem letu dokaz, da so sposobni za častniško službo, bodo postali pri primerni konduiti rezervni častniki ali kadetije. Ostali enoletni prostovoljci ostanejo rezervni kadetni aspiranti. Enoletni prostovoljci, ki niso sposobni za rezervne častnike, se premeste v rezervo.

Ugodnosti kmečkim posestnikom

Ugodnosti za posetnike podedovanih kmetij, kakor tudi tistih, ki morajo skrbeti za rodbine, ostanejo. Služili bodo v nadomestni rezervi. Nadomestni rezervisti se bodo urili 10 (do zdaj 8) tednov.

Odprava manj sposobnih za vojaško službo.

Do zdaj so za vojaško službo manj sposobne rekrute uvrščali v nadomestno rezervo. To se po nameravani postavi popolnoma odpravi.

Kontrolni shodi

se načeloma ohranijo, a omogočeno bo, da se nadomeste s pismenim naznanilom.

Stroški brambne reforme.

Avstrija bo plačala za reformo enkrat 48.320.000 K, trajni izdatki bodo pa znašali 41.470.000 K. V deželni brambi bodo tekom bodočih sedem let stroški narasli na 20.700.000 K, enkratni izdatki bo pa znašal 12.700.000 K.

Podčastniški zbor

se bo moral povečati. Zato se tudi poveča število čez čas služečih podčastnikov v armadi na 14.000, v deželni brambi pa na 2000 mož. Zato bodo morali podčastniki služiti tudi tretje leto.

Orožne vaje.

Določila o orožnih vajah se bodo izdatno olajšala. V deželni brambi se znižajo orožne vaje od 16 na 14 tednov. Tistim, ki bodo trajno služili tri leta, se znižajo orožne vaje od 12 na 11 tednov. Po 9. službenem letu ne bodo rezervisti klicani k orožnim vajam, razven, če niso kakšne orožne vaje zamudili.

Naša in druge armade.

Novo brambno predlogo utemeljuje vlada s tem, da se že 20 let ni povečalo število rekrutov in da je zato manjkalo armadi že leta 1902 29.500 mož. Vojna uprava je morala izpopolniti trdnjavsko artiljerijo, brzojavne in trenske čete, pomnožiti težko artiljerijo, uvesti strojne puške, gorske havbice, pomnožiti mornarico na stroške peh. in lovskih bataljonov. Rekrutov je dovoljenih vojni upravi 103.100 mož. V Nemčiji s 60.000.000 prebivalci se rekrutira vsako leto 280.000 mož. Od leta 1889 so v Nemčiji pomnožili število pehotnih bataljonov za 100, kavalerijskih eskadron za 34, ustanovili so 219 novih baterij, 69 tehničnih in 50 stotnij s strojnimi puškami.

Italija je s svojimi 33.500.000 prebivalci povečala rekrutni kontingent od 95.000 na 134.000 mož in ustanovila 4 alpinske bataljone, 9 baterij, 5 kavalerijskih polkov, 5 tehničnih stotnij in kadre za nadomestne formacije. Intenzivno izpopolnjuje tudi mornarico.

Rusija je pomnožila svoje mirovno stanje za 170.000 mož. Rekrutni kontingent znaša pri 147.000.000 prebival-

cih 456.000 mož. Od l. 1889 je ustanovila Rusija 110 pehotnih bataljonov, 62 kavalerijskih eskadronov, 103 baterije in 52 tehničnih stotnij.

Francoska s 40.000.000 prebivalci je kljub padajočemu številu porodov povečala svoj rekrutni kontingent za 54.000 mož. Francoska ima v miru pod orožjem 550.000 mož. Ustanovila je 124 pehotnih bataljonov, 29 kavalerijskih eskadronov in 110 baterij.

Ogrska deželna bramba.

Nova brambna postava poviša na Ogrskem število honvednih polkov od 28 na 32, število bataljonov od 94 na 97. Stotnija mora šteti v miru 80 mož. Ustanove se oddelki strojnih pušk in sicer dobi vsak polk dva oddelka. Število honvednih nadomestnih poveljstev se pomnoži od 28 na 47. Huzarski eskadroni se povečajo na 100 jezdecev. Ustanovi se tudi honvedska artiljerija. Rekrutni kontingent pri honvedu znaša 25.000 mož, 21.900 jih bo služilo dve, 3100 pa tri leta.

NOVI VOJAŠKI KAZENSKI RED.

Napake sedanjega vojaškega kazenskega reda so že znane. Naš list je že opetovano o njih pisal več kakor katerikoli slovenski list. Zato napak sedanjega voj. kaz. reda ne bomo pogrevali. Tudi novi vojaški kazenski red ni še tak, da bi odgovarjal našim zahtevam. Osobito s stališča narodne enakopravnosti se preosnova ne ozira na postavno zajamčeno enakopravnost tako, kakor bi se moralo v mnogojezični naši državi. S tem se bomo še pečali podrobneje. Bistveno obsega preosnova sledeča določila.

Temeljna načela vojaške sodne preosnove.

Preosnova obsega c. in kr. armado in c. kr. deželno brambo. Sodišča c. kr. deželne brambe sodijo tudi črnovojnike in orožnike. Naslanja se na naš kazenski red iz leta 1873 in na ogrski iz leta 1869.

Javna obtožba.

Sodnijsko se bo postopalo zgolj v smislu kazenskega vojaškega reda. Zasedovalo se bo kazensko postopanje zgolj temeljem javne obtožbe. Zasebne tožbe so izključene.

Disciplinarne kazni.

Lažji prestopki, ki se čez gotovo mejo ne smejo kaznovati in če ne gre v posameznih slučajih za izgubo šarže, se kaznujejo lahko disciplinarnim potom.

Tožna oblast.

Vojaška oblast se organizira po vzorcu državnih pravdnistev, ločeno in neodvisno od sodišč. Pri najvišjem vojaškem sodišču in pri najvišjih deželno-brambovskih sodiščih fungira »generalni vojaški pravdnik«, pri divizijskih sodiščih »vojaški pravdniki«, pri nižjih instancah, pri brigadnih (mornariških sodiščih) »sodni častniki«. Sodni častniki niso juristi, marveč navadni častniki po zgledu državno - pravdniskih funkcionarjev okrajnih sodišč. Generalni vojaški pravdnik je podrejen državnemu vojnemu (deželno-brambnemu) ministru, vojaški pravdniki in sodni častniki pristojnim oblastim.

Odprava sodnih gospodov.

Ustanova sodnih gospodov se popolnoma odpravi. Razsojalo se zato ne bo več v imenu sodnega gospoda, marveč v imenu deželnega kneza.

Naš leberalci sa glih tak, ket kakšn prou scrklan utroc. Ušabn sa, vse čja mt in pousod ta velka beseda pelat; če se pa kakšna reč pu nhn vol na zgudi, se začneja pa cmert in kiserat. Tud komandirat čja vsaaga in zmertaja in žugaja usakmo, ker jm h ksihte na stuji, če se pa začne kermo tu prenaumen zdet in se na pesti tem leberalnem scrklanem utrocm, de b pumetal iz nim, pa taka larma zaženeja, kokride b jm kdu zube ruvau al pa ušesa iz kurenina vn pulu.

Puvejte m, kua zaslužja tak utroc? Nahtere jh iz brezuka učeja manere in jm tista ušabnast, sujaglavnast in scrklanast vn iztrepavaja, druh jh denaja pa u kot na kašn vuglat pulen klečat. Kera ud teh dveh žaub pa več zaleže pr taceh utroceh, se pa na da glih naravnast rečt; učaseh zaleže ta, učaseh una; dostkrat se pa zgudi, de tud nubena; pusebn pr taceh utroceh ne, ke je tista scrklanast že preveč ukoreninena v nh, kokr pr en glih u našeh leberalneh pulitičneh utroceh.

Dobr, preizkušén dobr sredstu za take utroke je tud ta, de se jm pulitičn krh mal viši puluži, kokr se puluži punavad ubuglivem in pridnem utrocm. Ta sredstu je dostkrat že zalegu pr ta nar bl pufrderbanah utroceh in ta sredstu b biu tud za nas dobr, de b se ga preke leberalcem pulsužval, kar sta spuznala že tud sama gespud dohtar Šuštaršič in gespud dohtar Krek in sta s unkat u »Unione« na shode naprej uzela, da uta tud ta sredstu puskusla.

De sa leberaln utroc začel na use kripile tult, kujat se in cepetat, kokr sa slišal, de se jm u pulitičn krh začeuviši nastaulat, se tku samu ud sebe zastop, sej tku delaja usi scrklan utroc, in zatu se nam ni treba tu nč čudn zdet, al pa de b s kej za tu am uzal. Usak, še

tku puferderban utroc se je še na ta viža unesu in unesl se uja tud naš leberalen utroc. Putrpt nam je holt mal treba in utrocm ne udjejnast in pupestit, pa u use dobr. Če pa takem utrocm enkat pupestitš, sa pol še desetkat slabi, kokr preh in pol jh ni več za ugnat.

De je tku deleč pršlu, sma že tku samí uržah zatu, ke sma jh useli božal in ublebil use, kar jm u srce puželu, kedr sa se začel crklat, sam de sma jh putulazl. Sevede sma dusegl glih narobe. Zdej sa že tku sujaglaun ratat, de čja mt use: use ubčinske udbornke, use deželne puslance in use držaune puslance. In pu usi sil jh čja mt, če prou nimaja na celem Kranskem nubenga čluveka, de b ga pustaul za kandedata in sa mogli jt clu na Štajarsk čluveka iskat. Sevede s je du zdej še usak premislu, de b šou iblanske leberalne purgarje na Duni zastopat in nhna scrklanast prenašat. Ke sa vidl, de tud na Štajarskem ni čluveka, de b jm tlaka delu, sa na use zadne začel fehtat in nadlegvat duzdejšnga nhnga puslanca gespuda Hribarja. In hudil sa ukul nega ket mačka ukul vrele kaše tulk časa, de sa se upekul in de jm je gespud Hribar kar naravnost u ubraz puvedu, de ga je sram take scrklane pulitične utroke na Duni zastop-

Preki sod.

Izredno lahko posluje v miru in v vojski kot ultima ratio preki sod v slučajih, če se množe težki delikti proti splošnemu pravnemu redu in proti disciplini. Postopa se bistveno, kakor po civilnem kazenskem redu. Pravni ugovori proti razsodbam prekih sodov niso dopustni. Razsodbo mora podpisati po veljnik.

V vojski in na morju

Je uvedeno posebnim razmeram primerno, zelo priprosto postopanje. Sodišča se imenujejo poljska vojna sodišča, zastavna (mornariška) vojna sodišča in na posameznih ladjah ladjina vojna sodišča. Sestavljena so kakor v miru. Odpadejo lahko sodniki, ki ne pripadajo vojaškemu stanu.

(Dalje.)

Iz deželne odbora.

DEŽELNI GLAVAR IN ŽELEZNICA BREŽICE - NOVO MESTO - TRST.

Eden izmed najbolj zaslužnih mož za kranjsko deželo je brez dvoma naš deželni glavar pl. Šuklje. Pridobil je naši deželi v zvezi z drugimi faktorji že tri dolenske železnice, ki so eminentne gospodarske koristi za našo zemljo in on sam snuje in išče vedno novih železniških projektov, s katerimi bi našo deželo prepregel in jej odprl nova pota na vse strani. Kar je pa drugod nemogoče, to je mogoče pri nas na Kranjskem. Namesto da bi bila deželni glavarju vsa naša javnost hvaležna za njegovo vno in energijo, s katero zasleduje deželne koristi, pa se mu mečejo od naših liberalcev polena pred noge, se ga sumiči sebičnosti in se njegova osebna čast po liberalnih listih blati in maže.

Kakor je znano, se namerava graditi v bližnji prihodnosti nova železnica, ki bi vezala Brežice in Trst. Kod bo železnica tekla, ali po desnem ali po levem bregu Krke, je vprašanje, katerega bodo rešili tehniki, ozirajoč se seveda na želje in težnje ondotnega prebivalstva. Glavna stvar je, da se železnica gradi in tozadevno bi se morala vsa naša javnost brez razločka te ali one stranke zanjo zavzeti. Liberalci pa itak ne znajo drugega kakor nagajati ter svoje načelo zasledujejo tudi pri tej železnici. Začeli so prostaško gonjo proti deželni glavarju in ga dolžili, da je lagal deželni glavar, češ, da je poročal železniškemu ministru, da je Novo mesto za kolodvor in za železnico na desnem bregu reke Krke. Iztaknili so tudi neko pismo nekoga stavbnega svetnika v železniškem ministru, ki ga je poslal železniškemu odboru v Brežice, iz katerega naj bi se sklepalo, da je deželni glavar lagal. Deželni glavar je storil primerne korake do železniškega ministru, da se je zadeva pojasnila. Tukaj navajamo pismo, katero je dotični stavbeni svetnik pisal deželni glavarju in iz katerega se razvidi jalovost in neutemeljenost gonje proti deželni glavarju. Pismo se glasi:

Vaše preblagorodje!

V nekem pismu, ki sem je pisal v zadevi projektirane železnice Rogatec-Brežice-Novu mesto civilnemu inženirju Teodorju Schenklu, sem pomotoma izrazil mnenje, da se je Vaše preblagorodje imenom mestne občine novomeške potezalo za varijanto na desnem bregu Krke s postajo v Kandiji.

Izjavljam, da se Vaše preblagorodje pri dotični intervenciji v železniškem ministru, pri kateri pa sicer sam nisem bil navzoč, po izjavi udeležnih funkcionarjev železniškega ministru, nikdar in nikoli ni sklicevalo

na kako pritrditev mestne občine novomeške.

Če sem v prej omenjenem svojem pismu rabil dejstvu neodgovarjajočo dikcijo, zgodilo se je to takrat samo zgolj radi tega, ker sem bil po upogledu v specialno karto uverjen, da je mestna občina novomeška nedvomno posebno zainteresirana pri zgradbi v bližini ležeče prometne postaje v Kandiji in ker mi predzgodovina na progi Novo mesto-Metlika nameravane postajališča ni bila znana.

Iskreno obžalujoč, da sem s to svojo pomoto Vašemu preblagorodju napravil neprilichnosti, prosim sprejeti izraz najodličnejšega spoštovanja

Edmund Granzer l. r.
c. kr. stavbni svetnik.

Dunaj, dne 22. maja 1911.

Stvar je pojasnjena; iz vsega se razvidi, in to je dokazano po zapisnikih deželne odbora, da se je deželni glavar v svojih izjavah strogo držal pooblastil, katere mu je dal deželni odbor s soglasnim sklepom vseh odborov, ne izvzemši dr. Tavčarja. Gonja uprizorjena iz strankarskih nagibov od nekaterih našemu občinstvu dovolj poznatih novomeških možakarjev, je tembolj nedopustna in obsojanja vredna, ker so se ž njo očitno oškodovale eminentne deželne koristi. Osebe deželne glavarja tako zlobna gonja pač ni mogla zadeti; njegov ugled je hvala Bogu tako utemeljen, zlasti v odločitvah njegovih krogih, da ga nizkotni napadi gotove klike ne morejo omajati.

Toda gre se za nekaj drugega: deželni glavar se je lotil z vso vno, z vsem svojim znanjem in s svojo energijo velikanskega podjetja, spravi skozi našo deželo dve veliki transitni progi, s katerimi bi se središče naše države spojilo z Adrijanskim morjem. Uresničenje teh projektov bi stalo na stotine milijonov. Pridobiti je torej, da se omogočijo železniški projekti, sproženi po deželni glavarju, mogočne zaveznike, merodajne faktorje v civilnih in vojaških krogih. Vse kaže dosejati, da je deželni glavar pravo pot ubral. In sedaj so se začele nizkotne intrige z nedostojnim obrekovanjem, skušalo se je deželne glavarja obzupanje spravi med njegovimi rojaki in omajati njegovo pozicijo pred celo avstrijsko javnostjo. Stvar mora trpeti vsled takega bedastega postopanja in nihče bi ne bil bolj oškodovan vsled tega kovarstva, kakor ravno naša dežela. K sreči so se ti poskusi korenito jalovili in cela zadeva je pojasnjena na čast deželni glavarju in na sramoto njegovih nasprotnikov v Novem mestu. Slovenske liberalce pa ne moremo pri njih postopanju boljše označiti, kakor z resnico, ki jo pove narodni pregovor, ki pravi: Videla je baba muho na zvoniku, a zvonika samega ni videla.

Ceste. Dr. Lampe poroča, da so dograjene in kolavdirane nove ceste v žužemberškem okraju. V črnomaljskem okraju poljske ceste vrlo napredujejo in bodo kmalu končane. Cesti s Starega trga na Prelesje in Kot in s Predgrada na Dol bosta vzorni, in ko bo izvršena cesta čez Tančogoro, bo imela tudi tu hrvaška stran lepo zvezo na kolodvor v Črnomlju. Izvrše se ceste po prvem odobrenem načrtu.

Tudi cestne zgradbe v metliškem okraju napredujejo, toda počasneje. Deželni vladar se dopiše, naj pospeši preložitve klancev pri Suhorju na državni cesti.

Novi most v Črnomlju se je začel graditi, svet za preložitve ceste je odkupljen.

putice speče. Ublubu je tud, de u du Velike noč sfertkou soje šulske bukle, ke pa ni vedu na ker dan Velika nuč pade, pa tud tisteh bukl še ni. Ke sa ga pa prjatli negau prjel, kua je iz tistem bukle, ke jh je ublubu du Velike noč sfertkvat, se je začeu pa izguvarjat, de kršanska Velika nuč in druh prazniki nem nič am na greja in de on, ket učenak, lohka kumete in zvezde in mesec sam pu sojem regira in de če bt tud ud pratke neudvisen in napredn. Tacga učenaka sa s leberalci pustaul za sojga zastopnka u deželni zbor. Kulk uja mel kurist ud nega, tu se pa že naprej ve. Jest mislem, de druge ne, kokr če uja negau leberaln kulegati u deželnem zборе pršli večkat pu cen du kašne marele, ke ja u prefesar Rajsar u zbornu puzabu. No, in tu je tud neki, če že druga ni. Kedr u pa prefesar Rajsar že use deželne puslance iz marelan na ta viža preskrbu, se pa prpuručim gespu dohtar Taučari, de nej pršpara ena tud za

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

Belokranjska železnica. Zgradba belokranjske železnice se ima to jesen razpisati. Na dnevnem redu pomladanskega zasedanja zagrebške županijske skupščine pa je bila zahteva, da naj občine prispevajo k zgradbi železnice Metlika-Karlovce kot vicinalne železnice. Ker se mora po zakonu in po pogodbi med Avstrijo in Ogrsko tudi ta del izvršiti kot glavna železnica, sklepe deželni odbor protest, ki se odpošlje centralni vladi na Dunaju.

Za zgradbo hudournikov na Kranjskem ustanovi c. kr. sekcija za zgradbo hudournikov v Beljaku stalno stavbeno vodstvo, katero prevzame c. kr. gozdni inšpekcijski komisar Vladimir pl. Šuklje.

Za zgradbo mostu čez Ljubljano na Selu skliče deželni odbor ogled na licu mesta, h kateremu se povabijo: občine Ljubljana, Dobrunje in Moste ter okrajni cestni odbor za ljubljansko okolico.

Novela k vodnemu zakonu, sklenjena od kranjskega deželne zbora, ni bila od vlade predložena cesarju v sankcijo, ker pripravljala vlada svojo predlogo. Deželni odbor pozivlja vlado, naj takoj v bodočem zasedanju predloži državnemu zboru zakonsko predlogo o izpremembi vodnega zakona in o električnih daljnovodih.

V Kamniku je odstopilo 12 občinskih odbornikov. Ker je delovanje sedanjega občinskega zastopa onemogočeno, se predlaga deželni vladi razpust s prošnjo, da poveri županske posle vladnemu komisarju.

Za izdajo latinsko- in grško-slovenskega slovarja se obrne deželni odbor do učnega ministru za izdatno podporo.

V deželni bolnici je imenovan sekundarij dr. Josip Kučera. Vpokojen je paznik prisilne delavnice g. Osredkar.

Občinskemu zastopu v Rudolfovem se zaradi sklepa, žalečega deželne glavarja, izreče ostra graja.

Podpore se nakažejo zadrugam: Mlekarski zadrugi v Št. Vidu pri Zatičini in v Št. Rupertu, živinorejskim zadrugam na Breznici, v Strugah in v Gor. Logatcu. Prošnja prve vipavske vinarske zadruge se odkloni, ker ni članica »Zadružne zveze«.

Tržiške novice.

t Prostovoljno gasilno društvo je minolo nedeljo imelo svoj slavnostni dan. Ves Tržič je bil v zastavah. Z vojaško godbo na čelu je prikorakalo domače gasilno društvo v spremstvu gasilcev iz Bleda, Cerkelj, Dupelj Nakla, Begunj v lepo ozaljšano župno cerkev. Tu je gospod župnik ob asistenci domače duhovščine blagoslovil novo lično zastavo (delo gospe Hofbauer). Kumovala je gospa županja z gđ. Bocak in Beleher. Poleg gospe kumice in gospoda župnika je zabil žrebil gospod okrajni glavar iz Kranja, županov namestnik gospod tovarnar Goecken in načelnik domačega gasilnega društva gospod Dornig. Po blagoslovu je imel gospod župnik kratek nagovor na gasilce ter daroval sveto mašo, med katero je izborna igrala vojaška godba. Po sveti maši so društva odšla k novi gasilarni, ki je bila ta dan slovesno blagoslovljena. Po tem opravilu je gospod okrajni glavar Schitnik po navdušenem govoru pripel trem gasilcem gospodom Theuerschuh, Jeglič in Jagodic častne kolajne za 25letno zvesto delovanje v društvu. V imenu odlikovanih se je v znešenih besedah zahvalil gospodu glavarju v lepem slovenskem jeziku gospod Theuerschuh. — Ob 3. uri popoldne je bila na trgu tombola, katere se je udeležila nešteta množica. Nad 100 dobitkov se je razdelilo. Ob 6. uri zvečer je bil koncert vojaške godbe v hotelu pri »Pošti«. Vse se je vršilo v najlepšem redu, tudi vreme je bilo cel dan dosti ugodno.

t V društvu sv. Jožefa je predaval preteklo nedeljo gospod profesor Anton Sušnik o ženskem vprašanju. Dvorana je bila nabito polna. Gospodu predavatelju, ki je obljubil, da kmalu zopet pride predavat, bodi tu izrečena za njegovo izbornu, s krščanskim duhom prepojeno predavanje najtoplejša zahvala.

t Volilni shod ima na Vnebohod v društvenih prostorih g. deželni poslanec Jožef Pogačnik. Volilci, prihitite poslušati v obilnem številu gospoda kandidata.

t Vaditeljski tečaj bo v nedeljo za Orle kranjskega okrožja v društveni dvorani. Orli se udeležijo ob 10. uri svete maše. Popoldne ob 4. bo javen ljudski shod na župnijskem dvorišču ob ugodnem vremenu, ob neugodnem v prostori društva.

Idrijske novice.

i Kdaj bomo volili? Idrijsko mestno županstvo je nekaj prav posebnega. Razglasili so, da bo občinska volitev v nedeljo 28. maja. Ta razglas so pa objavili že 12. maja, ko niso še imeli potrjenih volilnih imenikov, ampak so bile pritožbe še pri okrajnem glavarstvu. Nastala je vsled tega cela kolobocija, katere konca še ne vemo, a smo prepričani, da volitev ne bo držala, če se bo vršila 28. maja.

i Liberalci dan za dnem polnijo »Narod«. Zakaj pa mi ne pišemo razven v sobotnega »Slovenca«, je včasih čuti. Tako zlasti v zadnjem času. Odgovor je lehak. Kadar naprednjaki vedo, da bodo tepeni, pa že naprej cviliijo. Ugovori in pritožbe se ne vlagajo pri uredništvih slovenskih listov, ampak pri postavnih oblastih, ki nimajo svojega sedeža v uredništvih katerega našega lista ali celo »Slovenskega Naroda«. Mi sporočamo v javnost, ko so razglašene razsodbe. Pustimo pa liberalcem in njih zaveznikom, da naprej bobnaajo, kako bi oni rešili razne pritožbe. Hvala Bogu, da nimajo v tem oziru nobene odločilne besede. Idrija ne bo nikoli Dunaj, še Ljubljana težko.

i Volilna dogodka — resnična. Volilka posestnica je imela nesrečo s svojo kravo. Tele je bilo mrtvo. »Ali ste oddali tele konjaču ali ste je doma zakopali«, je bila vprašana sedaj med volilno dobo. »Oddala sem je konjaču«, odgovori. »No, dobro,« pravi kompromisni kandidat. »Pojdite jutri v občino, dobite podporo radi škode.« — »Bom že,« zavrne volilka, ki pa ni imela še miru. »Kaj ne, vi daste meni pooblastilo, jaz bom pa lepo za vas skrbel. Boste dobili iz bratovščine, ker se nič nimate. Samo nobenemu ne povejte tega.« Konec. Zgodilo se je to dne 21. maja 1911. A ne bo nič s tem.

Dnevne novice.

+ Zadoščenje deželni glavarju od strani deželne odbora. V včerajšnji seji se je bavil deželni odbor z znanim sklepom mestnega odbora v Novem mestu z dne 21. aprila 1911. Vnela se je daljša debata, katere so se udeležili vsi prisotni odborniki, ki so odločno obsojali postopanje občinskega zastopa v Novem mestu. Na predlog dr. Pegana se je sprejel sledeči sklep: Občinskemu zastopu v Novem mestu se izreče najostrejša graja zaradi sklepa v seji dne 21. aprila 1911, s katerim se v protestu dolži g. deželni glavar pl. Šukljeta, da je kot dež. glavar iz sebičnih ozirav na železniško ministru o nameravani železniški štaciji na desnem bregu Krke lažnjivo poročal in da je v tej zadevi samolastno postopal. Le dr. Tavčar je bil tega mnenja, da je bil novomeški občinski zastop v zmoti in ravnal bona fide in da bi vsled tega zadostovalo, da se mu cela zadeva samo pojasni. Sicer je pa dr. Tavčar sam izjavil, da se je delala dež. glavarju krivica in da bo on sam svoj vpliv porabil, da se ta krivica popravi. Pri glasovanju je obveljal predlog poročevalca z vsemi proti enemu glasu.

+ Shodi S. L. S. Dr. Krek je imel zadnjo nedeljo volilni shod v Motniku, ki so se ga udeležili domači vsi volilci. Štajerski farani, ki so bili tudi na shodu, so obljubili, da oddajo svoje glasove dr. Korošcu. Soglasno se je izrekla zaupnica stranki in kandidatu. — V Špitaliču je ravno tisti dan zborovala obilna množica volilcev — bilo je cerkveno žegnanje — iz domače občine, iz Tuhinja, Št. Gotarda, Špitaliča, Blagovice in drugih sosednih občin. Dr. Krekov govor je navdušil zborovalce, ki bodo ob volitvi jasno dokazali, da tod liberalci nima ničesar iskati. — V ponedeljek je imel dr. Krek volilni shod na Selih tudi ob navzočnosti domala vseh volilcev. Sela so bila in seveda tudi ostanejo brez vsake izjeme zvesta S. L. S.

+ Kmečka zveza za vipavski sodni okraj ima prihodnjo nedeljo popoldne ob polčetrni uri občni zbor na dvorišču g. Hriba. Na shodu govori tudi državnozborski kandidat g. dr. Ignacij Žitnik.

+ Javen volilen shod na Vačah je imel v nedeljo popoldne, 21. t. m., naš kandidat g. komerčisti svetnik Povše. Dobro obiskani shod se je vršil v najlepšem miru in redu ter napravil na udeležence najugodnejši vtis. Zbrali so se razumnejši kmetje iz domače občine in okolice. Videli smo može iz občine Kandrše s svojim županom in odborniki, volilce iz šentlambertske in še par sosednih občin. Gospod kandidat je v poldrugournem govoru poročal, kako so naši poslanci na Dunaju delali po načelih V. L. S. za blagor kmeta in delavca. Zborovalci so govorniku pazno sledili, splošno odobravalni in glasno pritrdjevali. Naši ljudski stranki so poslušalci izrekli zaupanje. Kandidatura je bila z navdušenjem soglasno

pat. Gespu dohtar Taučar je glih tri ferkelce ure in tu še clu na teše kleču iz pouzignenem rukam pred gespudam Hribarjam in ga prosu, de nej se jh usmil. Ublubu mu je, de u skrbou za tu, de se mu u še letas štatva pustaula glih nasprut Prešerna, tam, ke stuji zdej tista ta plehasta hišca; ublubvou mu je, de se uja usi iblansk mustovi pu nem krstil in Buh ve kulk še drugeh rči, pa vse skp ni nč pumagal. Gespu Hribar je zaceptou in reku: »ne, pa ne!« in gespu dohtar Taučar je udšou prazneh rok in želodca. In zdej premešluje, kam b se še zateku iz soja punudba.

Tku se gudi tem leberalnem utrotem in držaunem puslancam in glih tku, al pa še slabš se jm je gudil iz deželnem; tku de jm nazadne ni druga čez ustal, de dohtar Taučar samga sebe u Iblan kandedera al pa zagrabt za prefesarja, in tu za tacga prefesarja, ke se še na pratka na zastop, ket se zastop usaka brajnuka in na ve, kdaj je Velika nuč; kar je tu dukaz, de je puzabu soj gespe naručet, de nej

sprejeta. Gospodu svetniku Povšetju pa kličemo: Hvala lepa in kmalu še kaj na svidenje!

+ Volilni shod na Eoroški Bell. V nedeljo dne 21. maja popoldan je priredil naš bivši drž. poslanec g. Jos. Pogačnik svoj volilni shod, katerega so se razen pristašev S. L. S. udeležili tudi liberalci in socialni demokratje. Slednji bi bili radi po svoji stari navadi zgago delali, pa so še take reči preokorni. G. Pogačnik je volilec pojasneval velike bedarije soc. demokrškega volilnega oklica, ki mu je slučajno prišel v roke od njihovega shoda na Javorniku, kjer jim je njihov kandidat dr. Dermota slikal samo nebesa že na tem svetu, ako bodo imeli močno stranko v bodočem državnem zboru. Koliko je verjeti takim besedam se razvidi iz tega, da ravno ta stranka, ki je bila v drž. zboru ena najmočnejših, ni za svoje delavstvo skoro nič dosegla. Govor g. poslanca je na vse navzoče napravil najboljše vtis in je bila njegova kandidatura z veliko večino glasov sprejeta. Le 7 socij. demokratov je proti glasovalo v veliko zabavo navzočih; liberalci so se pa glasovanja udeležili in se tako obvarovali blamaže. Poslancu so doneli kreпки živio-klici.

+ Volilni shodi v Istri. V dve uri od Pulja oddaljeni vasi Altura se je vršil v spomin na 40 letnico velikega ljudskega tabora v Istri, volilni shod, na katerem so govorili dr. Laginja in deželni poslanec Kirac. Udeležba ni bila toliko kakor bi bilo pričakovati. Vzrok temu je bilo tudi nestalno vreme. V soboto je bil v Narodnem domu v Pulju volilni shod, na katerem se je tudi oglašil dr. Zuccon ter priporočal kandidato dr. Laginje.

+ Državnozbornske volitve v Dalmaciji. Pišejo nam iz Zadra 21. t. m.: V večeršnjem tiskalnem »Nar. Listu« je objavljen skupni volilni oklic hrvaške narodne in napredne stranke, v katerem se napada organizacijo ljudstva na krščanskem temelju in napoveduje boj »klerikalni« struji, ki hoče vzdržati narod v srednjeveški temi, kakor se to godi pri Slovencih. V splošno začudenje nosi ta oklic tudi podpis duhovnika poslanca Jurija Biančinja. Pričakuje se od dalmatinskega episkopata, da stori potrebne korake ter da zavrne ta proticerkveni napad in popravi ta škandal.

+ »Slovenski Narod« in dostojnost. Včerajšnji »Slovenski Narod« pravi v notici, v kateri kritikuje Kristanov shod, da je treba »klerikalizem« zato pobijati, ker je nevarnost, da se sicer vse naše slovenstvo otruje s surovostjo, podivjanostjo, brutalnostjo, nizkotnostjo, nevednostjo in breznačajnostjo. Vprašamo naše liberalce, kdo pa piše bolj surovo, podivjano in brezstidno, kakor pa »Slovenski Narod«. Ali ni ravno ta list uvedel v naše politično življenje ta robati, osebni in zadiralni ton, ki je postal neka slovenska liberalna specialiteta. Na isti strani, na kateri nam očita »Slovenski Narod«, da smo surovi in podivjani, pa zmerja naše somišljenike s »tercijskimi zarukanci«, »nesramnimi lačenbergarji«, »butasto kaplanč« in drugimi takimi epiteti. In včerajšnji »Narod« prinaša podlistek intimnosti iz življenja gozdarja Trdana, ki je tako polzkoumazan, da mora biti sram vsako narodno damo, da se prištevata stranki, ki take umazanosti producira. Kdo uprizarja pol. demonstracije in inscenira dejanske napade na naše ljudi? Ali ni ta polit. podivjanost na Slovenskem sad liberalnega časopisja? Slovenski liberalci so postali surovi zato, ker jim je na eni strani zmanjkalo pametnih misli, na drugi strani pa divjajo, ker so jezni, da so prišli na nič. To je vzrok politične podivjanosti na Slovenskem, ne pa »klerikalizem«.

+ Liberalna doslednost. Bivši liberalni propadli kandidat Zupančič v št. Rupertu se ima za mogočnega in velikega narodno-naprednega moža. Evangelij mu je »Slovenski Narod«. Ob znanem 20. septembru je bil tudi Zupančič razburjen in vzjel je občinski denar iz Kranjske hranilnice ter ga nesel v ljubljansko »Mestno hranilnico«. Potem je pa na veliki narodnjak na to kmalu pozabil ter je prosil »Kranjsko hranilnico« podpore. Podpore ni dobil. Sedaj je pa napravil Zupančič imeniten naroden načrt. Prosil je, da sme denar zopet dvigniti iz ljubljanske »Mestne hranilnice« in ga nesti nazaj v »Kranjsko hranilnico«. Zupančič je pri tem to dosegel, da se mu vse smeje.

+ V Nevljah pri Kamniku ustanovilo se je dne 21. t. m. »Katol. slov. izobraževalno društvo«. Začetek je mnogo boljši kakor smo pričakovali. Vkljub silnemu pritisku od nasprotne strani jih je takoj prvi dan pristopilo društvu nad 80. Hvala iskrena č. g. L. Smolnikarju za govor na ustanovnem shodu!

Hvala pa tudi društvenemu pevskemu moškemu zboru iz Mekinj za prekrasno petje!

+ K. sl. izobraževalno društvo v Mengšu priredi predstavo dne 28. majnika v društveni dvorani ob 3. uri popoldne. — Na sporedu je tamburanje, mešani zbor in »Domen«, narodna igra v petih dejanjih. — Vstopnina: sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin.; stojšča 40 vinarjev.

+ Iz št. Vida nad Ljubljano. Blaž Potočnikova čitalnica vabi k predstavi, ki jo priredi v nedeljo dne 28. majnika »Pri Cebavu«. Spored: »Mohamed in njegova vera«. Govori V. Zabret. Turški križ. Igra v štirih dejanjih. — Spisal dr. Janez Krek. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 60 vin., stojšča 30 vin. Z igro »Turški križ« se tudi zaključuje sezona na odru za leto 1910-1911.

+ Smrtna kosa. V Kamniku je dne 23. maja umrl franciški klerik in bogoslovec brat Pacifik Papler, rojen v Ovišah pri Podnartu. Pogreb bo dne 25. majnika ob 1/2 5. uri popoldne.

+ Iz kamniške okolič. Danes, to je v torek, dne 23. maja, imel bi biti v Kamniku trg za prešiče. Razglasilo ga je v listih slavno županstvo kamniško. Ljudje pridejo z »ščetinarji« od blizu in od daleč; nekateri so imeli s potom in vožnjo prešičev tudi precejšnje stroške, ker so si morali za vožnjo prešičev vozniške najeti. Toda glej ga spaka! Ni jim bilo dovoljeno prešiče peljati, oziroma nesti na živinski trg. Drugje se je smelo prodajati, na živinskem trgu pa ne. Čudno! Prodajalci prešičev potaknjeni so bili po mestu tu in tam in umevno je, da je bilo vse zbegano, prodajalci in kupovalci. Vsled tega je bilo malo kupčije, in še kar je je bilo, je bila silno slaba. Zakaj se ni ljudem dovolilo prodajati prešiče na živinskem trgu? Kaj je vzrok? Govorilo se je, da je v ponedeljek zvečer dobilo kamniško c. kr. okr. glavarstvo iz Ljubljane brzojav in da je c. kr. deželna vlada trg prepovedala. Iz katerega vzroka, ni znano. Ni čudno, da je bilo med ljudstvom silno razburjenje in ogorčenje, mnogo kletvine in kar je še sploh navada ob takih prilikah. Jezili so se ljudje in se togotili nad c. kr. okrajnim glavarstvom. Nekateri so se pa tudi silno togotili nad g. dekanom Lavrenčičem, češ, da je on zakrivil to prepoved. Da bi bil dekan s to stvarjo v kaki zvezi, tega pač noben pameten človek ne bo verjel. Bržkone bo to liberalno maslo. Priblizujejo se državnozbornske volitve in zato je treba ljudi nahujskati zoper naše poslance in državnozbornske kandidate S. L. S. Če je resnica, da je c. kr. deželna vlada trg prepovedala, iz katerega vzroka se je to zgodilo? In čuje se, da bo zopet za dalj časa v Kamniku živinski trg prepovedan. Ali je morda zopet kaj kaka žival za kugo zbolela? Prosimo c. kr. deželno vlado, naj ima vendar usmiljenje z ubogim kmetom! Če v kaki hiši zbolijo kaka žival, ali naj potem vsled tega trpi ves okraj? Ako bomo morali čakati, da pri živini nobene bolezni več ne bo, potem čakamo lahko še celo večnost.

+ Grozna nesreča. Iz Sore se nam poroča: Grozna nesreča se je prigodila danes zjutraj. Ko so se ljudje vračali od prošnje procesije, so našli v potoku Ločnici mrtvega Antona A. Sušnika, posestnika iz Gorič. Peljal je hlode iz gozda. Konj je stal nekoliko oddaljen naprežen in voz ni bil prevrten. Le ročice so bile potrte. Sodi se, da ga je njegov konj ali pa konj žagarja Simica, kateremu se je splašil in drvil v divjem galopu po Ločnici, pahnil s poti od voza in ga s tako silo zbil s pota v vodo, da se je med padcem udaril na sence s tako silo, da je obležal na mestu mrtve. Zakaj utonil ni, ker glava ni bila v vodi. Pokojnik je bil silno marljiv in izvrsten gospodar. Zapušča ženo v otročji postelji in petero malih otročičev. Bog jih potolaži! — Zaeno se vidi, kako krvava potreba je, da se ta zelo rabljena cesta v Ločnico in k Sv. Katarini vendar enkrat sprejme med okrajne in se popravi in naredi na nevarnih mestih ograje. Posestniki sami tega ne zmorejo in je zato skrajni čas, da se že reši davno vložena prošnja na okrajni cestni odbor za ureditev te poti.

+ Pozor pred dvema sleparjema, ki se izdajata za kaldejska duhovnika iz Nazareta. Imata celo podpisane celebret od škofijstva v Trstu in Ljubljani, toda glavni dokument »propaganda« jima manjka. Sleparjema je prišel na sled šele zadnji čas franciški gvar-dijan v Mariboru.

+ Poročil se je dne 20. t. m. gospod Josip Dolgan, nadučitelj v Studenem pri Postojni z gospico Marico Carli, učiteljico. Bilo srečno!

+ Šestdesetletnico svojega rojstva je praznoval včeraj poslanec Stojan, odličen prijatelj Slovencev. Še na mnoga leta!

+ Umrl je v Dornbergu veleposestnik Ivan Bizjak, star 76 let. — V Solkanu je umrl nagle smrti vpokojeni sodni oficijant g. Franc Klemenčič.

+ Iz Medvode. V četrtek ob 10. uri pride Kristan v Medvode. Imel bo shod pri Novljanu. — Kristan pa Novljan — lepa in prava tovarišija.

+ Umrl je na Dunaju na operaciji želodca višji poštar v Kočevju Jožef Hanika, star 42 let.

+ Umrl je v ponedeljek ob 1/2 2 popoldne č. g. Peter Piacentini, duhovnik na Šmarni gori, previden večkrat s sv. zakramenti, star 87 let. Rojen je bil v Dolegri pri Korminu na Goriškem. Služboval je v Sušici pri Novem Mestu in v Orehku na Krasu. Najbolj zadovoljen je bil na Šmarni gori, kjer je preživel okoli 11 let. Všeč mu je bil dober zrak, a še bolj lepo gorsko zvenenje. Dasi rojen Lah, je bil navdušen Avstrijec. Njegova izvirna govorica je znana daleč po Slovenskem. — Pogreb bo v petek 26. t. m. ob 10 uri popoldne. Naj v miru počiva!

+ Naključje. Vsled zahteve sorodnikov bil je včeraj aretiran trgovski potnik Ivan Zadnik radi družinskih preprirov. — Na policiji se je izkazalo, da je mož identičen z onim, katerega ljubljansko deželno sodišče potom tiralnega zasleduje, ker je sodišču dolžan 2 meseca zapora.

+ Prodaja smrekovega, borovega in bukovega lesa. Deželna vlada v Sarajevu prodaja iz gozdnega okoliša Prenj-Glogovo, okraj Konjica približno 16070 m³ smrekovega in borovega ter približno 50940 m³ bukovega lesa. Sprejmejo se samo pismene, na celo razpisano količino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti do dne 22. junija 1911., 11 ure popoldne pri gozdarskem ravnateljstvu deželne vlade v Sarajevu. Razglas z natančnejimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

+ Samoumor v policijskih zaporih. Iz Pulja poročajo: V soboto se je v policijskih zaporih obesil 60 let stari delavec Buršič. Samoumrelec je bil velik alkoholik. V nedeljo so potegnili iz morja truplo 68 let starega delavca Rušiča. Nesrečnega starčka je gnala v smrt beda.

+ Samoumor podčastnika. V ponedeljek so potegnili iz morja pri Pulju truplo mornaričnega podčastnika Rizolija. Pri mrtvaškem ogledu je dognala komisija, da si je podčastnik, predno je skočil v morje, hotel končati življenje s strelom, o čemur priča rana v sencih. Rizoli je pretečeni teden pobegnil iz vojaške službe. Vzrok samoumora je najbrže strah pred kaznijo in nesrečna ljubezen.

+ »Slovenska Straža« je eno naših najvažnejših in najpotrebnejših društev. To se še vedno premalo vpoštevata. In vendar bi ravno to prevažno društvo zaslužilo vsesplošno podporo. Vsak, komur je mar napredovanja obmejnih Slovencev, bi moral biti podpornik »Slovenske Straže«. Najlože pa podpiramo »Slovensko Stražo« na ta način, da kupujemo blago, ki je na prodaj njej oziroma obmejnim Slovincem v korist. Pred vsem opozarjamo tu na izvršno »Kolinsko kavino primes« v korist obmejnim Slovincem. Ta kavina primes je od vseh izdelkov te vrste najboljša, o čemur se je gotovo prepričal že vsak, ki jo je le enkrat poizkusil. Zato se je že splošno vsem priljubila. Naj bi se razširila še bolj, nego se je že. Nobena res slovenska hiša ne sme biti brez nje!

+ Slovenci izgubili denar pri propadli ameriški banki. Iz Amerike poročajo: Bankir Jakob Klein v Pittsburgu Pa., je zašpekuliral 250.000 dol. ter pobegnil. Med oškodovanimi se nahaja mnogo Slovencev, ki so bili zapeklani po brezvestnih podagentih, da so mu izročili denar v pohrano in v pošiljanje v staro domovino. Neki rojak je dal Kleinu štiri dni pred bankrotom 300. dol. da mu jih pošlje domov. Mož je prišel ob ves svoj denar.

+ Podpore Rdečega križa. Deželno in gosenje pomožno društvo Rdečega Križa za Kranjsko bo podelilo tudi leta 1911 podpore zaslužnim, na Kranjsko pristojnim ubožnim invalidom, in sicer moštvu domačih vojniških oddelkov, kakor tu njih udovam in sirotam iz v to svrhu namenjenih društvenih zakladov. Pri tem se bo oziralo osobito na one potrebne osebe vojaškega stanu, ki so se udeležile vojne leta 1866 ali okupacije Bosne, in so postali vsled ran ali bolezni v vojni ali pa v aktivni službi invalidni. Priznane podpore se bodo razdelile dne 18. avgusta t. l. povodom rojstnega dne Njega Veličanstva. Prošnje je vlagati pri pristojni politični okrajni oblasti (okrajno glavarstvo ali magistrat).

+ Slovenca ubilo v ameriškem kamenolomu. Iz Pittsburga poročajo, da

je v Bessemeru v Kamenolomu ubilo Slovenca Josipa Hrovatina. Pri razstrelbi ga je zadel kamen na glavo, in sicer tako močno, da je Hrovatin takoj mrtve obležal. Doma je bil iz Velega grada na Primorskem ter zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka.

+ Društva naj ne pozabijo na svoje objave, ki jih pošiljajo časopisom, prilipiti pet narodnih kolkov. Toliko ozira na naše narodnoobrambno izobraževalno delo naše časopisje upravičeno lahko zahteva za priobčevanje notic.

+ Čevljarski pomočniki stavkajo v Osjeku na Hrvaškem.

+ V Krapinskih Toplicah je bilo od 8. do 17. t. m. 219 oseb.

+ Turistovska kočja v Kamniški Bistrici se odpre dne 28. maja t. l. Oskrbo turistične restavracije, katero ima v najemu Slovensko planinsko društvo, prevzela je tudi letos gđč. Marica Jerajeva, občeznana kot izborna kuharica. Z jestvinami in pljačami je kočja najkomfortnejše preskrbljena. Ker je ta najdivnejši kraj Kamniških planin vsakemu, tudi neturistu lahko dostopen in povzroča izlet le malenkostne stroške, je pričakovati obilnega obiska v letošnji sezoni.

+ Smrt vsled opeklin. Iz Metlike se nam piše: Dne 22. maja 1911 je umrla vsled hudih opeklin v velikih mukah, prejemši svete zakramente za umirajoče gospica Amalija Malešič, hči posestnika in gostilničarja v Metliki. — Pokojnica se je ponesrečila ponoči od četrtka na petek v prostoru za plin. Ko bi ne bilo njenega očeta, takoj na mestu, bi bila zgorela na mestu. N. v m. p.!

+ Smrtna kosa. V Pulju je umrl nagle smrti dne 20. t. m. pomožni uradnik gospod Ernest Knific. Zadel ga je kap. Pokojniku je bilo 56 let.

+ Iz Kranja. Tukajšnji gimnazijci — razen osmošolcev, ki so preložili izlet na poznejši čas — so napravili 16. t. m. svoje majniške izlete pod vodstvom svojih gg. razrednikov. Sedmošolci z g. dr. Dolarjem so obiskali Beljak, Osojsko jezero, Gospo Sveto in vojvodski prestol, odkoder so se podali v Celovec in nato nazaj v Kranj. Šestošolci z gospodom Doklerjem so se odpeljali do Javornika, odtod skozi Vintgar na Bled. — G. dr. Capuder pa je vodil svoj razred — peto šolo od Medvode čez Sveto Katarino v Ljubljano, kjer so si ogledali staro Emono in stroje Katoliške tiskarne. Četrtošolci z gospodom Dovžanom in učenci II. b. razreda z gospodom Mischitzem pa so se podali v Celovec in k Vrbskemu jezeru, Klanški jezeri in divni Peričnik pa so si ogledali tretješolci s svojim gospodom razrednikom Detelo. Gospod profesor Pirnat pa je peljal II. a v Vrbo in skozi Vintgar na Bled. Največjo pešturo pa so napravili brez dvoma najmanjši dijaki, namreč učenci I. b. razreda, ki so korakali z gospodom razrednikom Malnerjem peš iz Kranja do Bleda. Tu so se malo ustavili in nato se odpeljali nazaj v Kranj. Veselih in zadovoljnih obrazov se je vračala mladina s svojih izletov. — Malo preveč pa se nam zdi, kot je poročal nekdo, ki se je slučajno vračal ravnotakrat iz daljše poti nazaj v Kranj, da je videl na peronu jese-niškega kolodvora izprehajati se semintja nekaj četrtošolcev z razgrnjenim »Jutrom« v roki in z sokolskimi znaki na hrbrlih prsih. Gg. profesorji bi pač lahko vedeli, da je komaj nekoliko dni, karje neki gospod učitelj zagrešil s tem listom in vendar nimajo toliko moči, da bi bahatim mladim ukazali vsaj na javnih prostorih take stvari popraviti.

+ Zopetni ulom. V noči od 16. na 17. t. m. je zopet udri nek uzmovič v Mariji posvečeno kapelico v Struževem, dasi je od zadnjega uloma preteklo komaj leto dni. Dolgoprsteža pa ne izuči dejstvo, da se tatinski posel v tej kapelici ne izplača, kajti njena denarna pušica vsebuje redkokada kaj ponikljivega — kaj še srebrnega, ter je splošno znano, da se ista izpraznjuje redno vsak dan. Ker ključavnici ni bil kos, lotil se je železne ograje (vrat) ter poizkušal z železnim drogom kaj razdvajati — a tudi vrata so mu kljubovala, dokaz temu nekaj skrivljenih znakov na istih. — Če ne ide spodaj — pa pojde zgoraj — in hajd na polokrožni okras nad vrati, katerega šibko železno lepoticje je lahko izvinil ter odstranil toliko, da je prišla njegova nepovabljen osebost v notranji prostor. Brezdvomno pa je sledil dolg obraz, ko je posegel v denarno pušico ter spoznal iznenaden, da je napravil njegov nočni poset le neprostvoljne stroške upravi kapelice.

+ »Podporno društvo organistov«. Dne 1. junija bo imelo »Podporno društvo organistov« v Celju zborovanje, in sicer ob 11. uri v hotelu »Pri belem volu«. Zborovanje bo zelo važno, zato vabi odbor društva vljudno vse gospode organiste, naj se kolikor mogoče vsi udeležijo tega velevažnega zborovanja. K zborovanju je tudi povabljen eden od gospodov poslancev, oziroma kandida-

tov. Kdor se zaveda svojega stanu, naj prihiti na to važno zborovanje!

— **Predavanje.** Iz Kresnic. Dne 21. maja je tu v šoli predaval o živinoreji in priporočal osnovane živinorejske zadruge gospod ces. svetnik Pirc. Udeležba je bila obilna. Izbral se je odbor za zadruge.

— **Iz Črnega vrha nad Idrijo.** Tukajšnja podružnica »Slov. Stražec« uprizori dne 5. junija, na binkoštni ponedeljek, narodno igro »Domen«.

Ljubljanske novice.

Ij »Stranka inteligence«. Današnji list mladinev se krega z Etbin Kristanovim govorom v »Mestnem domu«, ker je Etbin Kristan nekoliko v rokavicah prijel tudi liberalce. List mladinev vprašuje Kristana: »Kje najde le enega liberalca, ki bi volil tako slepo in brez kritike? ... V napredni stranki je to izključeno, ker so naprednjaki stranka inteligence, izobraženstva, ki postavlja za svoje kandidate le najboljše može ...« Zato pa ima Ljubljana »najboljšega moža« liberalne stranke za svojega deželnega poslanca — Bolčevega Pepeta, zato so bili duševni veliki razni Eliji Predoviči mestni svetniki ljubljanski in ko ž njimi ni bilo več mogoče, so pa hoteli Ljubljani vsiliti »duševne velike« Korentove vrste. Res stranka »inteligence« in »izobraženstva«!

Ij **Železniških delavcev v Spodnji Šiški** letos ne bodo šegradili. Na Dunaju se za Ljubljano nič ne menijo, kar znači, da je bivši državni poslanec Ivan Hribar gori malo veljal. Tako se morata tedaj Ljubljana in Spodnja Šiška zadovoljiti le s praznimi Hribarjevimi — obljubami!

Ij **Salezijanski zavod na Rakovniku** praznuje jutri praznik Marije Pomočnice: Ob pol 10. govori g. Janez Kalan; ob 10. pontifikalna sv. maša, katero opravi prevzviš. škof Ivan Stariha; ob pol 12. shod sotrudstva v zavodu, vodi vlč. g. dr. Ivan Janežič. Popoldne ob pol 4. govori g. prof. dr. Josip Jerše. Ob 4. uri procesija, darovanje in blagoslov z Najsvetejšim. Ob pol 6. popoldne predmetna tombola in koncert oratorijancev v korist tamošnjega zavoda. Darila: 1. Čink na izbero: a) Namizni nastavek s popolno garnituro za šest oseb iz kitajskega srebra ali b) potovalni kovček iz usnja s preobleko, s potovalnimi potrebščinami, usnjato listnico in denarnico ali c) najpotrebnejša družinska oprava iz finega platna. Vsako darilo vredno 100 kron. — 2. Tombola na izbero: a) Kolo ali b) šivalni stroj ali c) damska ali gosposka zlata žepna ura s pristojno zlato verižico ali lepa moderna stenska ura ali pa d) dve darili čink. Vsako darilo vredno 200 kron.

Ij **Ribnikarjev Dolfe** se jako šopiri sedaj pri branjevkah in hoče pokazati, kakšno moč in vpliv da ima kot tržni nadzornik. Vse se mora zgoditi, »kakor so gospod rekli«. Tako pravijo stražniki; mi pa pravimo, da so se gospod za enkrat precej urezali. Najpreve se hoče Dolfe hvaležnega izkazati Korenetovi Franci, ženi tistega Korenta, ki mu je pomagal za časa volitev po Viču otrobe vezati in agitirati. Ker pa za svoje politične otrobe ni mogel dobiti pri liberalcih nič denarja, je že tako ubožal, da bo mogla začeti njegova boljša polovica ta teden sadje prodajati. In seveda kot vneti agitatorica se je obrnila na Ribnikarja, ki ji je zagotovil kot novinki, kakor se sama okoli baha, najboljši prostor v glavni vrsti branjevk, ki so že po 20, 30 in še več let tam in same že v takem drenju, da je skoro vsak dohod do prodajalke črevljev, ki je tudi visoka davkoplačevalka, zaprt. In sedaj misli ta Franca priti ravno v to vrsto. Zakaj pa je ne daste na prostor, kjer je prazno za dve stojnici? Če pa nimate prostora, zakaj pa dajete potem »patente«! Stare branjevke se gotovo ne bodo umikale novinkam in dohod do prodajalke čevljev se zapreti ne sme! Drug slučaj: Ribnikarjeva naklonjenost do liberalnih branjevk se je pokazala včeraj na Vodnikovem trgu s Pišovo Rezo. Kakor znano, ne sme pod kostanjem pri mesarskih stojnicah nobena branjevka prodajati. Le Reza si je dovolila včeraj izjemo. Stražnik jo je seveda takoj prisilil, da se je umaknila, ker morajo veljati za vse enake pravice. Ko pa zve Dolfe, kakšna krivica se godi Rezi, je prišlo takoj najvišje povelje, da sme Reza zopet s svojo solato pod kostanj in stražnik sam ji je moral pomagati korbe s solato nositi. No, tu se pa že vse neha! Ali zato vzdržujemo z davki mestno policijo, da prenašajo potem stražniki liberalnim branjevkam korbe in solato po trgu? Gospod Laschan, kje je pravica?! Vzemite enkrat pošteno tega možakarja v roke in mu dokažite, da ne sme storiti niti koraka, ki

bi se kakorkoli tolmačil za kako strankarsko protekcijo. To je najmanj, kar moramo zahtevati!

Ij **Ganglove neslanosti.** V liberalnih krogih se ostro obsoja Ganglovo izrabljanje »Zvončka«, zlasti pa zopred uporabljanje istega za svojo družino, češ, par številček že ni imelo nič drugih slik kot njegova dva otroka, pesmi njim na čast in na zadnje še sliko njegovega tasta, kjer mu pojeta posmrtnico — tri do štiriletna Mimica in Jakica! To je res nekoliko prehuda poezija.

Ij **Hranilnični uradniki niso — javni uradniki.** Neka mestna hranilnica se je pritožila zoper zahtevo »Splošnega zavarovalnega zavoda«, da so njeni uradniki dolžni plačevati zavarovalne prispevke, češ, ker so oni tudi — javni uradniki. Upravno sodišče pa je to pritožbo zavrnilo ter izreklo, da uradniki mestnih, to je občinskih hranilnic in podobnih zavodov niso javni uradniki, torej so postavno dolžni biti zavarovani pri »Sploš. pok. zavodu«.

Ij **V cerkvi Marije pomočnice kristjanov v Križankih:** V nedeljo 28. t. m. (patrocinij te cerkve.) Ob 10. uri slovesna pontifikalna sv. maša, katero bo daroval gospod zatiški opat o. Gerard Mayer. Izvajalo se bo sledeče: »Missa festiva« za mešan zbor, orgle in orkester zl. Jos. Gruber, gradual »Tu es sacerdos« zl. Ant. Foerster, po ofertoriju »Salve Mater« (prosa) zl. Don Pothier, Tantum ergo — genitor zl. Ant. Foerster.

Ij **Slovensko delavsko stavbno društvo** bo imelo svoj redni občni zbor v petek dne 26. maja v prostorih »Prvega ljubljanskega konzumnega društva«, Kongresni trg št. 2, ob šesti uri zvečer, v slučaju nesklepnosti pa ob pol 7. uri. — Vsi člani se vabijo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Društvo namerava zopet pričeti graditi delavske hišice, katerih je v pretečenem desetletju zgradilo nad sto. Kdor bi hotel društvu pristopiti, naj se zgleda v pisarni konzumnega društva.

Ij **Olepljava mesta.** Del Gradišča okoli novega nemškega gledališča bodo olepljali deloma z novimi modernimi stavbami, deloma s primernimi nasadi.

Ij **Vojaško štacijsko poveljstvo** je prevzel polkovnik Marjanovič, ker je službeno odpotoval iz Ljubljane poveljnik 27. pešpolka, polkovnik pl. Borg.

Ij **Nesreča.** Ko je danes zjutraj šla po Starem trgu 62letna vdova Helena Vidmarjeva, je na hodniku padla ter si zlomila levo nogo. Odpeljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij **Umrlj so v Ljubljani:** Ana Platanar, prodajalka, 18 let. — Fran Kobal, delavec, 62 let. — Matevž Anžič, krojaški pomočnik, 48 let.

Ij **Obisk Sudancev na dirkališču.** V ponedeljek so se v taborišču na nekdanjem dirkališču pričele predstave, ki so dobro obiskane in vredne, da si jih človek ogleda. Vstopnina je nizka (60, 40 in 20 v), zlasti so zanimive za onega, ki take temnorujave družbe še ni videl. Predstavljajo ti črnci svoje igre, šege, boje in plese, pa tudi življenje lahko opazuješ v njih presledkih. Bivališče so jim tu iz desk zgrajene kolibe.

Ij **Plavajoči bager,** kateri bode služil za trebljenje Ljubljane, je sedaj izdelan in pričakuje na vodi svojega bodočega poklica. Nazivajo ga »Neotova barka«. Ta čoln so gradili dolgo časa ter je stal 6000 kron. Ob nedeljah in praznikih je vedno mnogo občinstva, ki si ogleduje te, za Ljubljano dosedaj še neznane priprave. Zelo zanimivo je poslušati kritiko čez ta dela. Vsak hoče biti strokovnjak, a zraven pa zabavlja, da se kar kadi. Kljub vsemu temu pa bode struga vendar poglobljena.

Ij **Goljufiga.** Začetkom tega meseca je neka ženska oseba v neki tukajšnji trgovini vzela na ime svoje znanke, delavke v tobačni tovarni, za 65 kron špecerijskega blaga. Policija je goljufigo, ki stanuje v Rožni dolini, izsledila in ovadila sodišču.

Ij **Pobegnili** sta od dela v Košani prisiljena Anton Urban iz Srednje vasi v radovljiškem okraju in Ivan Potišek iz Slovenjega Pliberka.

Ij **Izpod policijskega nadzorstva** je pobegnil 60letni nevarni vlomilec Anton Madera iz Studenca. Madera ima laški tipus in govori dobro laško in slabo slovensko.

Ij **Aretovana je bila** v nedeljo v Lateralnem drevoredu zaradi suma tatvine 24letna Helena Rusnik, katera ima tudi za mesto prepovedan povratek. Oddali so jo sodišču.

IZ KRANJA.

Seja občinskega sveta.

Občinski svet je imel dne 23. t. m. sejo. Župan je naznanil, da se je že naročil cenik za novo mestno tehniko pod mestom in da je cesar potrdil zakon zaradi vodovodne naklade. Za ob-

činskega odbornika je bil izzreban g. Franc Šavnik. V volivno komisijo za državnozborso volitev je g. Pirc predlagal tri svoje in so bili izvoljeni gg. Rus, dr. Treo in Zupan. Ker je izstopil g. Vinko Majdič, je bil v upravni odbor Mestne hranilnice (boljšega ni bilo) izvoljen prijatelj »Kreditnega« g. Lovro Rebolj. Prav umesten predlog je postavil g. Kuralt, da naj se namreč porabi malo več vode za škropljenje cest, ker vozovi in »motovila« toliko prahu nadejajo v hiše s suhe ceste. Predlog je našel skoraj splošno priznanje, le par starejših cokoljarev je nekaj vmes godlo, češ, da bo to »koštalo«. Gosp. dekan Koblar je priporočal malo večjo agilitet ubožnemu odseku in je spominjal na neke obljube g. Sajovica. — Od deželnega odbora je prišel na županstvo Kranj dopis, s katerim se priporoča nakup železnih blagajn za kranjske občine v nemškem jeziku. V seji občinskega zastopa mesta Kranja je včeraj župan z ogorčenjem prečital ta dopis in sklenilo se je na predlog gosp. Pirca, da se dopis vrne deželnemu odboru, ker je uradni jezik kranjske občine slovenski. Predlog je bil soglasno sprejet. — (Vprašali smo takoj pri deželnem odboru, kako je s to stvarjo, in izvedeli, da je še iz liberalne ère deželnozborški sklep, ki določa, da deželni odbor občuje s slovenskimi občinami slovenski, z nemškimi pa nemški. Zato so bile tudi tiskovine slovenske za slovenske občine in nemške za nemške občine. Zgoditi se je torej morala le pomota v ekspeditu. Referent g. dr. Pegan je izjavil, da bo vso stvar natančno preiskal in še podrobneje pojasnil. Opomniti pa moramo, da je ravno referent S. L. S. popravil že jako mnogo nedostatkov iz prejšnje liberalne ère. Op. ured.)

Štajerske novice.

š **Gnjusoba Plojevcev.** Častno je, se boriti s poštenim nasprotnikom. Mi bi ne zamerili liberalcem, če bi postavili proti Slovenski kmečki zvezi svoje liberalne kandidate. Toda, kar delajo liberalci v Ptuj in Ormožu, to se studi vsakemu poštenemu človeku. Pred štiri leti je tam kandidiral dr. Ploj. Slovenska kmečka zveza je rekla, da proti njemu ne postavi svojega kandidata. Takrat so liberalci postavili proti dr. Ploju lastnega kandidata v osebi nekakega Zadravca. Dr. Ploj je bil takrat v liberalnih očeh izvržek človeštva, niso ga marali. Med tem pa je v zadnjih štirih letih dr. Ploj pokazal hrbet Slovenski kmečki zvezi, ki ga je pri izvolitvi podpirala in zdaj je dr. Ploj nenaдомestljiv človek za mlečnozobe liberalce. Dr. Ploj je izjavil na dveh shodih, da ne kandidira več. Hudomušneži imenujejo to gnjusno liberalno stranko — stranko mastnih ekspenzarjev, ker bi njeni priganjači radi spravili nekaterim advokatom mastne ekspenzarje. Mi si bomo agitatorje te stranke dobro ogledali in osvetili njih delovanje. Za zdaj obsojamo z vso odločnostjo to gnjusno gonjo in še pričakujemo, da se je trezni elementi ne udeležijo v tem okraju, kjer je leta 1907 bilo proti dr. Ploju 3561 nemškutarskih glasov. Tisti glasi, ki se zdaj oddajo za dr. Ploja so za slovensko stvar če že ne izgubljeni, pa vsaj jako nezanesljivi za vedno. S kandidaturo dr. Ploja se krepki le nemškutarstvo.

š **Ptujsko-ormoškimi liberalcem** svetujemo, da ostanejo tudi v volivnem boji tihi in mirni. Cel čas se prej niso brigali za ljudstvo, samo za svoje žepce; nikdar niso bili na kakih političnih in izobraževalnih shodih. Stari časi, ko so se advokati brigali za ljudstvo samo ob volitvah, da so delali reklamo za svoje pisarne, so minuli. Ako zasledimo kake take stare mumije v volivnem boju, jih damo v špirit in pošljemo v muzej.

š **Rogaški občinski tajnik pobegnil.** Tajnik občinskega urada in okrajne bolniške blagajne v Rogatu, Jožef Živny, ki je še pred kratkim grozil tamošnjemu gostilničarju E. M. Supancu z nabasanim revolverjem, ker mu ni hotel pijanemu dati več pijače, je defraudiral v bolniški blagajni 700 K in 17. t. m. izginil. Peljal se je s kmečkim vozom proti Ptuj. Dne 19. t. m. je dobila žena od njega pismo, v katerem ji naznanja, da bo izvršil samoumor. Bržkone pa ima samo namen zmešati sled orožnikom, ki ga iščejo.

š **Ponesrečen lov.** Iz Konjic poročajo: Kajzarjev sin Ivan Korošec iz Licence je šel nedavno na polje, kakih 300 korakov od doma, da bi čakal s puško na lisice in podobne živali. Ker pa je mislil, da ga opazujejo neljubi ljudje, skušal je skriti puško za hrbtom, pri čemur je pa ravnal tako nerodno, da se mu je puška sprožila ter so mu svinčena zrna ranila vso levo nogo. Težko ranjenega so prepeljali v

mariborsko bolnišnico. Ko bo ozdravel, se bo pa moral zagovarjati še pred sodiščem zaradi orožnega lista in lovske pravice, česar seveda nima.

š **Umrlj je** v Studenicah gostilničar Andrej Orosel, star 71 let.

š **Umrla je** v Gornjem gradu gospa Jelica Lausova.

š **Dramlje na Štajerskem.** »Jutro« ponavlja iz Štajerca znane napade na župnika Ogrizeka pod imenom: »Po božji milosti — božji namestnik, ali križev pot naprednega učitelja. Iz Črešnjic in Dramelj, Spodnje Štajersko.« — Napis je deloma primeren. Dogodke je treba takole povedati: Napreden učitelj je v Črešnjicah z neznanim obnašanjem križev pot nakopal duhovniku, faranom in najbolj sebi. To delo še opravlja v pokoju. Prvega junija bo že osem let v pokoju. Od župnika Ogrizeka je ločen dve uri daleč, v drugi župniji, pa ga vedno zasramuje na odprtih dopisnicah in v pismih. V samo 5 tednih mu je lani šestnajst tako razžaljivih dopisnic poslal, da bi bil za vsako tožbo več mesecev zaprt. Župnik molči. Bati se je pa, da mu bo potrpežljivosti zmanjkalo in da bo takrat učiteljev križ njega samega požrl. Učitelj je namreč silno nepreviden. Letos 18. marca je na odprti dopisnici župniku na novo zopet naznanil, da bi ne dobival pokojnine, »ako bi se ne bil bolnega napravil.« Strašni bojo za njega nasledki, če ga bo oblast na te besede preiskala. In tako bo »Jutro« učiteljev pogrebnik.

š **Središče.** Tukajšnja šestazrednica priredi v nedeljo, 27. majnika v šolskih prostorih v Središču tretji roditeljski sestanek, pri katerem bode predaval g. dr. Anton Schwab iz Celja o prvi pomoči pri neizgledih in pa o pomenu domačih zdravil. Z ozirom na to velevažno predavanje je želeli, da se starši — očetje kakor matere — tudi tega sestanka zopet polnoštevilno udeležijo. Pristop pa imajo tudi drugi odrasli ljudje. Začetek ob 4. uri popoldne.

Monarhistično gibanje na Portugalskem.

Iz Portugalskega poročajo o živahnem monarhističnem gibanju proti republiki. Med meščanstvom se je polegla prva navdušenost, na deželi pa vlada taka nezadovoljnost, da je vlada proti njej brez moči. Monarhistično gibanje je zlasti močno v Oportu, kjer počivata zopet trgovina in promet. Na stotine ljudi, pristašev monarhije, prihaja v mesto, da agitirajo in demonstirajo proti vladi. Iz Lizbone so tje-kaj poslane bojne ladje. Vlada je izdala na prebivalstvo v Lizboni oklic, v katerem izjavlja, da je pripravljena na skrajno borbo proti nasprotnikom republike. Tudi pariški listi poročajo o nemirnem položaju v Portugalski, a trdijo, da med vojaštvom ni opaziti monarhističnega gibanja. Kot se čuje, so zlasti severne portugalske province za protirevolucijo vnete. Baje vlada tudi v Lizboni popolna anarhija. V Oportu pa stavekajo vsi delavci. Situacija je zelo zapletena in vsak čas je pričakovati spopada med republikanci in monarhisti.

Danes je prišlo to-le poročilo: V Oportu le z največjo težavo še vzdržujejo red. Več polkov na severnem Portugalskem je proti republiki. Protirepubličansko revolucijo vodijo tri osebe, ki so tajno oborožile ljudstvo. Protirepubličanska revolucija baje izbruhne 28. t. m.

LIBERALNA AGITACIJA.

— **Z Mirne.** V nedeljo, 21. t. m., se je k nam na Mirno pritihtotal liberalni kandidat Adolf Ribnikar. Po prvi maši je občinski sluga naznanil razkamen na trgu, da bo imel Ribnikar volivni shod ob 1/2 8. uri v gostilni Ivana Bulca. O tem shodu se na Mirni do danes zjutraj ni prav ničesar vedelo; zakaj neki so bile priprave tako skrivnostne, menda so se liberalci zbalj volivcev. Udeležencev je bilo 30; med temi je bilo polovico pristašev S. L. S., ostali pa so bili liberalci in nevolivci. Ribnikar se je predstavil kot liberalni kandidat našega volivnega okraja. Ves njegov govor ni obsegal drugega kako zabavljanje na poslanca S. L. S. in na stranko samo. Kritikoval je deželno gospodarstvo, trdeč, da bomo imeli v najkrajšem času zopet iste razmere in tlako, kakor pred letom 1848., če bo še nadalje dr. Lampe tako brezmiselno zapravljaval deželni denar. Tudi bivšemu našemu poslancu dr. Hočevanju je odrekal prav vsako zaslug za ta volivni okraj, češ, dr. Hočevanj bi bil pač lahko mnogo dobrega storil, ker je poznal dobro krajevne razmere. Nadalje je Ribnikar povedal, da je največji antimilitarist v Avstriji, in če bo on izvoljen za poslanca, ne bo smela Avstrija kupiti nobene kanona in repetirke več ter tudi bojnih ladij ne bo smela graditi. Ostali in neprimeroma večji del njegovega

govora pa je obsegal zabavljanje na duhovščino, Cerkev in cerkveno premoženje. Obenem je pa trdil, da so liberalci zelo verni in pobožni, tako da imajo celo razpelo obešeno v kotu v svoji hiši. Končal je z nado, da bodo 13. junija vsi Mirenci, — ker so, kakor je rekel, zavodni volivci, — oddali glas za njega. Od naše strani se je na shodu tudi Ribnikarju glede gospodarstva S. L. S. v deželi primerno in krepko odgovorilo.

CESARJEVO ZDRAVSTVENO STANJE.

Iz Gödöllö na Dunaj došla poročila zatrjujejo, da se cesar splošno dobro počuti. Kompetentni krogi zatrjujejo, da hoče cesar z ozirom na stalno slabo vreme zamenjati Gödöllö z bivališčem na Tirolskem. Cesar je zelo nevoljen, ker še vedno ni popolnoma odpravljen bronhitis. Druga poročila trde, da se cesarjev katar boljša, da si še ni popolnoma odpravljen. Iz Gödöllö se poda cesar v Schönbrunn, nato pa v Kainz, kjer bo bival v vili Hermes.

DR. ZAČEK O POLOŽAJU.

Na nekem volivnem shodu je naglašal Začek: Nove volitve ne bodo izpremenile položaja, če se ne doseže pravična sprava med Čehi in Nemci.

ZOPET UMIROVLJENJE GENERALA.

V ponedeljek je bil umirovljen fcm. Fauta, poveljnik v Dubrovniku. Na njegovo mesto pride Lothar pl. Hertenstein, dosedaj divizionar v Hercegovini.

POSLANEC RADIĆ PROTI BANU TOMAŠIČU.

Iz Zagreba poročajo: Mnogo zanimanja je vzbudil v političnih krogih članek poslanca Stjepana Radića v zadnji številki glasila seljačke stranke »Dom«. Poslanec Radić izjavlja, da je po teh dogodkih, ki jih je zakrivil v zadnjem času ban proti njemu in seljaški stranki, popolnoma naravno, da nastopi seljačka stranka z vso ostrnostjo proti sedanjemu režimu na Hrvatskem. Hrvatska kmečka stranka se bo pri prihodnjih volitvah pridružila ostalim opozicijskim strankam. Niti en pristaša bana Tomašića ne sme biti izvoljen.

Razne stvari.

Anarhist na gledališkem odru. Na varšavskem operetnem gledališču se je pred nekaj dnevi odigral zelo zanimiv dogodek. Med predstavo, ko je tenorist Kossakiewicz pel ravno neko lepo arijo, se je prikazal na odru policijski častnik s četo policistov ter na odprtem pozorišču aretoval pevca Kossakiewicza. Občinstvo je začelo burno protestirati, nastal je velikanski hrup proti odredbi policijskega častnika, ki je nato ukazal spustiti zagrinjalo in ustaviti predstavo. Razgrajajoče občinstvo je policija izgnala iz gledališča ter aretovala več oseb. Gledališče so nato uradno zaprli. O tem koraku ruske policije se je doslej moglo zvedeti samo, da je Kossakiewicz anarhist, ki ga je policija že dolgo časa iskala in ki je pod krinko gledališkega pevca nastopal v gledališčih ter se tako skrival policiji. Aretovani pevec je član ruske anarhistovske zveze.

Mati prerezala otrokom vratove z britvijo. Iz Aša poročajo, da je žena železniškega čuvaja Adolfa Wagnerja v bližnjem Brambachu prerezala v blaznosti svojim trem starejšim otrokom z britvijo vratove, nato pa z mlajšima dvema skočila v vodo. Mati in oba otroka so utonili. Od treh ranjenih pa dva bržkone ne bosta okrevala.

Svojo sestro je umoril, kot poročajo iz Pariza, v Augasu trgovec Evgen Lhermitte. Dekle je bila še mlada ter znana slikarica, ki je v pariškem salonu dobilo tretjo svetinjo. Lhermitte, ki je ubil sestro s sekuro in ji prizadel več ran z nožem, je menda storil grozni čin v hipni blaznosti.

Sreča pri srečkanju. Iz Pariza poročajo, da je dne 20. t. m. pri srečkanju velike loterije zadel glavni dobiček v znesku milijon frankov neki sodni uradnik Dorraine, ki ima že brez tega lepo premoženje. Drugi dobiček v znesku 100.000 frankov je zadel neki natakar v St. Martinu.

Francoska protiframasonska zveza je imela dne 24. aprila v Parizu ob navzočnosti kardinala Luçona, mnogih škofov, nekega generala in nekega admiral ter velikega števila odličnih oseb svoje letno zborovanje. Zveza je razpečala leta 1910 nad 50.000 letakov in 80.000 brošur za izobrazbo ljudstva. Kardinal Luçon je zlasti ostro ožigosal infernalno državi in družbi nevarno delovanje liberalnega framasonstva.

Katoličanstvo v Rusiji. Iz Rusije poročajo, da prestopa v Rusiji vedno več ljudi v katoličanstvo. Zato so v Chelmu (v ruski Poljski) sklicali pra-

voslavni »misijonski kongres«, na katerem se bodo posvetovali, kako nadomestiti izgube v pravoslavju. Kongres bodo predložili spomenico, v kateri se navaja, da je samo tretjina občin v chelmski provinci ostala verna »ortodoksni« konfesiji, in da tudi tam proti nevarnosti, ako ne pride v ta kraj 40 »ortodoksnih« misijonarjev, da delajo tamkaj za pravoslavje, in ako se strogo ne zabrani prihod katoliških duhovnikov v omenjeno provinco. Res, popolnoma po rusko!

V zrakoplovu preko Alp. Iz Inomosta poročajo, da se je zrakoplov »Tirol«, last tamošnjega zrakoplovnega društva, dvignil v zrak pod vodstvom nadporočnika Sarleya, ki namerava preleteti Alpe.

Stavka ključavničarskih pomočnikov. Iz Moravske Ostrove poročajo, da so začeli stavkati po vseh krajih ostrovskega sodnega okraja ključavničarski pomočniki. Zahtevajo skrajšanje delovnega časa in boljše plače. Začeli so že pogajanja z delodajalci.

Potres. Iz Pribrama poročajo, da so 22. t. m. med 4. in 5. uro popoldne čutili kake štiri sekunde trajajoč potres, ki je bil tako močan, da so se predmeti po stanovanjih začeli gibati. Ustavile so se ure, mnogo ljudi je pohitelo v strahu na prosto in jih ni bilo mogoče pregovoriti, da bi se vrnili v stanovanja.

Nov oblegovalni top. Iz Dunaja poročajo, da je Karel Škoda izumil nov oblegovalni top, ki je za 65 cm širji v premeru od prejšnjih oblegovalnih topov. Vojno tehnični strokovnjaki so se izrekli pohvalno o modelu novega oblegovalnega topa.

Draga slika. V Londonu je bila te dni na javni dražbi prodana Raebournova slika portret miss Wilsonove, in sicer za 515.000 kron. To je največja vsota, za katero je bila kaka slika prodana na javni dražbi.

Aretacije na Portugalskem. Poročajo iz Lizbone, da so karbonarji, t. j. člani tajnega republikanskega društva, po celi Portugalski, zlasti v Lizboni povzročili aretacije oseb, ki so pristaši mornarilje. Med aretovanci je tudi nek topničarski stotnik in več drugih častnikov.

»Kuhinja brez mesa« se imenuje knjiga, ki je nedavno izšla v Monakovu in ki uči, kako more dobiti človek meso, ne da bi meso jedel. Knjiga ima 1315 vegetarijanskih receptov.

Pomotoma ustreljen. V Monastiru je neki Albanec, ki je meril na nekega turškega častnika, pomotoma zadel in ustrelil nekega francoskega inženirja. Ko so zasledovali morilca, so streljali nanj iz hiš. Ranjena sta bila še neki častnik in neki Turek.

Američanska trgovina se je dvignila zadnja tri leta za 200.000.000 dolarjev.

Ženska ubijalka. Iz Friedberga poročajo: V prepiru je na cesti udarila žena delavca Bärntragerja s toliko silo z gorjačo po glavi soderjeve žene Wagner, da se je ta zgrudila na tla. Med obema ženskama je že dalje časa obstajalo hudo sovraštvo. Wagnerjeva se je mogla splaziti še v domače stanovanje, kjer pa je obležala mrtva. Zapuščala šest otrok.

Jezero Huron v Severni Ameriki ima več otokov kakor vsako drugo jezero na svetu. Ima namreč čez tri tisoč otokov.

Mati. Žena nekega plemenitaša se ni mogla utešiti in umiriti zaradi smrti svojega edinega sina. Neki menih ji hoče utolažiti in jej reče: »Spomnite se, gospa, na Abrahama, kateremu je Bog naložil, da mora s svojim lastnim nožem svojega edinega sina zaklati in vendar je bil Abraham brez obotavljanja pokoren božji zapovedi. »Ah, prečistiti,« odvrne žena, »to je popolnoma nekaj drugega. Od matere ne bi Bog nikdar zahteval take žrtve!«

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice »Slovenske Straže« in vse somišljenike, naj skrbje v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Rabite povsod naše vžigalice. Opominjajte znanca na rabo naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri trdki Menardi v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR.

Dunaj, 24. maja. Cesar pride šele 3. junija iz Budimpešte na Dunaj.

BANFFY UMRL.

Budimpešta, 24. maja. Bivši ministrski predsednik Banffy je danes umrl.

BIANKINI SUSPENDIRAN.

Zadar, 24. maja. Včeraj je zaderski nadškof dr. Pulišić suspendiral za 8 dni od darovanja svete maše urednika »Narodnega Lista« Biankinija radi pohujšanja, ki ga je dal svetnim ljudem s tem, da je podpisal skupni narodnjaški naprednjaški protikatoliški volilni oklic. Vsi dobri katoliki brez razlike strank odobravajo to nadškofovo odredbo, ter radovedno pričakujejo, kaj bo sedaj storil Biankini.

ZOPET POLITIČNA ARETACIJA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 24. maja. Odgovorni urednik »Hrvatske Slobode«, Ivan Peršić, je bil včeraj pozvan na mestno policijo ter pridržan v zaporu radi pisave »Hrvatske Slobode« proti nezakonitim mažarskim telefonskim knjižicam, s katerimi je sedaj Zagreb poplavljen. Peršić je izročen državnemu pravdnistvu. Dolže ga zločina, da je spravljal javni mir v nevarnost. Posebno izdajo, ki javlja to aretacijo, je podpisal dr. Mile Starčević. (Res lepe razmere so nastale na Hrvaškem. Proti nepostavnostim ni dovoljena niti javna časnikarska pritožba!)

NOVI ŠKOF V SPLJETU.

Zadar, 24. maja. Ravnatelj bogoslovnega zavoda dr. Anton Gjivoje v Zadru je imenovan za škofa v Spljetu.

LLOYDOVA PALAČA V TRSTU PRODANA MAGISTRATU.

Trst, 24. maja. Lloydova palača je prodana magistratu. Ravnateljstvo Lloyd se preseli iz Trsta na Dunaj.

STAVKA STAVCEV V ZAGREBU.

Zagreb, 24. maja. Tu se pripravlja stavka stavcev. Prve ponudbe delodajalcev so stavci odbili.

SRBSKI KRALJ NA POTI DOMOV.

Dunaj, 24. maja. Srbski kralj se je danes tu mimo peljal nazaj v Srbijo.

LIBERALNO GOSPODARSTVO.

Praga, 24. maja. Mnogo pozornosti in razburjenja vzbuja dejstvo, da je v pokritje deficita mestne občine praške se vzelo iz rezervnega zaklada za 1.838.000 K več kot je dovolil mestni svet.

FRANCOZI V FESU.

Tanger, 24. maja. Francozi so prišli v Fes.

Pariz, 24. maja. Vstaši, ki so oblegali Fes, so pobegnili, še predno je francoska kolona dospela v Fes. Francozi so prišli v Fes brez najmanjšega boja.

ČRNA GORA PROTI TURŠKIM NASILSTVOM.

Cetinje, 24. maja. Črnogorska vlada je poslala vsem evropskim vladam spomenico, v kateri opozarja na vstaje v Turčiji in na nasilstva turških čet. Vsi Črnogorci, ki so sposobni nositi orožje, so preskrbljeni z orožjem.

V TURČIJI VRE.

Carigrad, 24. maja. Položaj postaja vedno težavnejši. Častniki pripravljajo pronunciamento proti sedanji vladi. Niso izključena velika presenečenja.

SPOMIN NA RUSKO-JAPANSKO VOJSKO.

Peterburg, 24. maja. V prisotnosti carja in velikih knezov je bil odkrit danes spomenik torpedovki, ki se je potopila v boju z Japonci.

VELIKE DEMONSTRACIJE DAVKO-PLAČEVALCEV.

Pariz, 24. maja. V Aixu so bile velike demonstracije proti zvišanju davkov. Demonstrantje so pobili okna na davkarjevi hiši in hišo zažgali. Nato so demonstrirali dalje, pojoč mednarodno pesem.

TRAGIČNA SMRT SLOVITEGA TENORISTA.

Peterburg, 24. maja. Sloviti italijanski tenorist Marij Rapizardi, ki je bil angaževan na carjevi operi, si je zastropil s šminko kri in je čez nekaj dni umrl kljub pomoči najboljših peterburških zdravnikov. Rapizardi je imel na kazalcu malo rano, v katero je prišla strupena šminka in odkoder se je razširilo zastrupljenje.

VELIKA ZAPUŠČINA V DOBRODELNE NAMENE.

London, 24. maja. Nedavno tu umrl trgovec z umetninami Wertheimer je zapustil deset milijonov kron v dobrodelne namene.

UPORNI KAZNJENCI USTRELJENI.

London, 24. maja. Pri zgradbi Amurske železnice se je uprlo 19 kaznjencev, 4 kaznjenci so bili takoj ustreljeni, 6 jih je bilo ustreljenih na begu, 8 pa ranjenih.

ZOPET PONESREČENI AVIATIK.

Straßburg, 24. maja. Aviatik Lemlin se je danes s svojim strojem zadel v neko drevo. Lemlin je padel s strojem

na zemljo in bil takoj mrtev. Nekoliko trenutkov prej je princ Henrik opomnil aviatike, naj ne bodo preveč predrzni.

ŽALOSTEN KONEC SVATOVANJA.

Bukarešt, 24. maja. V nedeljo dopoldne se je poročila v Turn-Severinu hči bogatega trgovca Natalija Georgescu s sodnim tajnikom Niko Spataru. Po slavnosti pojedini je sklenila svatovska družba, da priredi izlet s čolnom po Donavi v mesto Kladova na nasprotni srbski breg. Ker pa je nad Donavo pihal močen veter, se je čoln prevrnil in svatje, med njimi tudi novoporočenca, so padli v vodo. Osem so jih rešili, mlada zakonca in dve drugi osebi pa so utonili.

Mnenje gosp. dr. Ivana Stojanova, sekundarnega zdravnika garnizijske bolnišnice

Plevna.

Gospod J. Serravallo.

Trst.

Veseli me, da Vas zamorem opozoriti, da sem jaz, kot sekundarni zdravnik garnizijske bolnišnice v Plevni, konstatiral imenitne uspehe Serravallovega Kina vina z železom pri konvalescentih.

Plevna, 14. februarja 1908.

Dr. Ivan Stojanov.

1711

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, ozir. tast, gospod

Miha Marinček

posestnik

včeraj popoldne v 69. letu po kratki, mučni bolezni preminul. Pogreb predragega pokojnika bo v sredo 24. t. m. ob 7. uri dopoldne.

V Zupeči vasi, 23. maja 1911.

Rodbine

Marinček, Škvarč in Pečnik.

Gospodinje zaupaju

svoje dragoceno perilo najboljšemu in najpopolnejšemu prašku iz mila, pralnemu ekstraktu

„Ženska hvala“.

Popolno nadomestilo za beljenje perila! Pralni prašek je zaupljiv predmet; da obvarujete Vaše drago perilo pred škodo, čuvajte se pred manjvrednimi ponaredbami.

Zobna krema

KALODONT

Usna voda

Rogaški

Tempel

vrelec. Oletetična namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospejuje prebavo in izmenno anovi.

Styria

Donati

Zdravilen vrelec največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstopitju, žilnih kamnih, točični trganju, sladkovni bolezni

Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberske soli.

Avstrijska mornarica.

— Velike vaje avstrijske mornarice. Iz Pulja poročajo: Poletenska eskadra bo sestavljena iz okoli 50 enot ter bo razdeljena v dve diviziji, eno križarstvo in eno torpedno brodovje. Prvo divizijo bodo tvorile vojne ladje »Nadvojvoda Fran Ferdinand«, »Radetzky« in »Babenberg«. Drugo divizijo bodo pa tvorile vojne ladje: »Nadvojvoda Friderik«, »Nadvojvoda Ferdinand Maks« in »Nadvojvoda Karol«. Brodovju križark bodo pridružene križarke: »Cesar Karol VI.«, »Sveti Jurij«, »Cesarica in kraljica Marija Terezija« in »Cesarica Elizabeta«, ta pa šele potem, ko se bo vrnila z potovanja gojenec mornarične akademije v Reki, kamor bo odpeljala začetkom prihodnjega meseca. V to brodovje bodo še uvrščene »Zenta«, »Admiral Spaun« in »Szigetvár«. Brodovje torpedovk bo sestavljeno iz okoli 30 velikih in manjših torpedovk, štirih podmorskih čolnov in iz torpednih materinskih ladij »Gäa« in »Pelikan«. To pot se bo tudi prvič postavila v službo novozgrajena moderna rešilna ladja »Herkules«, ki bo spremljala eskadro. Glavna naloga te rešilne ladje bo, da bo vedno v obližju podmorskih čolnov, ker se ti takorekoč šele proučujejo, akoravno je njih pomen v taktičnem oziru že vsestransko priznan. Vaje te velike eskadre se bodo vršile ob dalmatinskem obrežju. Vsa ta mogočna eskadra se bo udeležila avgusta meseca velikih kombiniranih manevrov s pehoto, katerim bo prisostvoval tudi prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand z mnogimi vojaškimi dostojanstveniki. Poveljnik te velike eskadre bo, kakor se čuje, viceadmiral Haus. To se tudi navaja kot vzrok, da se ni že sedaj poklicalo tega izkušenega admirala v mornarično sekcijo vojnega ministrstva za namestnika poveljnika vojne mornarice namesto v kratkem v pokoj stopivšega viceadmirala pl. Kneislerja. Na to mesto pride provizorično admiral Kunsty. V jeseni po razpustu eskadre pa bo zavzel to mesto najbrže viceadmiral Haus.

Cerkveni vestnik.

— Štiridesetletni jubilej. Piše se nam iz Kandije: V Šmihelju pri Rudolfem smo dne 21. t. m. obhajali 40 letni jubilej gosp. župnika Antona Peterlina, kateri župniku je na gori navedeni župniji ravno 40 let. Nepričakovano je bila dekoracija veličastnemu. V soboto 20 t. m. se je zbralo več ljudstva v Kandiji, ter čakalo na odhod godbe, ktera se je zbirala na Windischerjevevemu vrtu. Pred godbo so stopali otroci z razsvetljenimi lampijoni. Za godbo je šlo ljudstvo iz Kandije in okolice. Na hišah so bile razobešene zastave, po oknih pa svetile luči. Na Grmu, kjer se nahaja kmetijska in vinorejska šola, so izpuščali barvane rakete, katere so s svojim pokanjem pozdravljale v Šmihel idočo ljudstvo; grad sam je bil razsvetljen z barvanimi lučicami. V Šmihelu je bilo oplešano z venci in mlaji. V stolpu šmihelske cerkve je bilo zapisano „40 l. 1871—1911.“ V Šmihel je dospela godba in pod oknom župnišča igrala nekoliko komadov ter se po tem vrnila s spremstvom ljudstva domov v Novo mesto. V nedeljo 21. t. m. je daroval ob 10h dopoldne župnik Peterlin sv. mašo pri kateri so bili navzoči, razun drugega ljudstva tudi g. župan in gg. obč. svetovalci, ključarji, zastopnika kmetijske in vinorejske šole iz Grma ter šmihelska učitelj. Pri sv. maši je streglo tudi več drugih duhovnov. Govor je imel g. župnik Peterlin sam. V govoru je pripomnil tudi, da je praznovanje jubileja katero so želeli občani, vedno odklanjal, meneč, da bi bilo preveč, če bi imel kdo zaradi njega kake stroške ali delo, a se končno udal, ker je videl, da ima ljudstvo nepopisno spoštovanje do njega. Župnik Peterlin je za svojo starost 78 let še zelo čvrst gospod, ima dober vid, da mu niti oči ni potreba, je naglih korakov in precej pokončne hoje. Rojen je bil v Dolu na Gorenjskem dne 14. jan. 1833., posvečen duhovnikom 31. jul. 1857. Zlato mašo je daroval leta 1907. — Naj nam Bog ohrani še mnogo let našega dobrega gospoda, kateri nam župniku je že čez 40. leto!

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306'2 m., sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
23	9. zveč.	732.5	12.2	sl. jzah.	oblačno	
24	7. zjut.	733.3	9.2	sl. zah.	oblačno	0.0
	2. pop.	734.3	13.8	p. m. jug	sk. obl.	
Srednja včerašnja temp., 13.4° norm. 15.0°.						

Gg. botrom in botricam priporočam svoja:

Birmanska
„darila“

Nikelnasta moška ura z verižico	K 4.50	napr.
Prava srebr.	» » » » »	» 9.70 »
14-kar. zlata » » » » »	» » » » »	» 44.— »
Nikelnasta damska » z verižico	» » » » »	» 8.50 »
Prava srebr. » » » » »	» » » » »	» 9.50 »
14-kar. zlata » » » » »	» » » » »	» 20.— »
Uhani, zlato na srebro	» » » » »	» 1.80 »
14-kar. zlati uhani	» » » » »	» 4.50 »

Največja in najsolidnejša trrdka

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg

(nasproti rotovža)

So. Petra cesta šte. 8

Lastna tovarna ur v ŠVICI.

Tovarniška znamka »I K O«.

1704

Oklic

Opr. št. A I. 387/11

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani, oddelek I., naj vsi tisti, katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 12. maja 1911 umrlem Francetu Hren, zasebn. posestniku in trgovcu iz Ljubljane, Poljanska cesta št. 6, zapustivšemu pisмено oporo, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne 3. junija 1911 dopoldne ob 9. uri, ali pa naj do tega časa vložijo pisмено svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljne pravice, razen v kolikor jim pristojna kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče Ljubljana, oddelek I.,
dne 19. maja 1911.

Birmanskim botrom in botream

priporočata trrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana
Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek
za dečke in deklice.

1705

Ceniki zastonj in franko.

Razpis šolske stavbe.

Radi oddaje del za prizidavo in nazidavo I. nadstropja šole v Kovorju, ki bode razširjena na dvorazredno, se razpisuje

ustmena zmanjševalna dražba,

ki se bode vršila dne

8. junija 1911

ob 9 1/4. uri dopoldne v šolskem poslopiju v Kovorju po podpisanem krajnem šolskem svetu.

Skupni stroški so proračunjeni na okroglo 17.500 kron in je treba predložiti pred dražbo vadij v znesku 900 kron, katere bode treba v svrhu kavicje po sprejetju ponudbe popolniti na 10 odstotkov izdružene vsote.

Do pričetka dražbe se polože lahko tudi pisмене ponudbe na krajni šolski svet v Kovorju, v katerih je navesti morebitni popust ali naplačilo v odstotkih od proračunjene vsote v številkah in besedah, ter priložiti varščino.

Zgradba se bo oddala le enemu podjetniku, ki ima dolžnost isto do konca avgusta l. 1912. popolnoma izvršiti.

Načrti, troškovnik in pogoji so na vpogled pri krajnem šolskem svetu v Kovorju ali v stavbeni pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju, soba št. 10.

Krajnemu šolskemu svetu pristojna s pridržkom potrdila od strani c. kr. okrajnega šolskega sveta pravica oddati zgradbo, kakor mu je volja, ne glede na visokost ponudbe.

Krajni šolski svet v Kovorju.

dne 18. majnika 1911.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 23. maja.

Pšenica za maj 1911	12.06
Pšenica za oktober 1911	11.32
Rž za maj 1911	9.36
Oves za oktober 1911	7.76
Koruza za maj 1911	6.49
Koruza za julij 1911	6.64

1700

Zahvala.

Vsem, ki so nas tolažili v prebridkih urah dolgotrajne bolezni in spremili našega preljubega očeta, soproga, itd. gospoda

Antona Požarja

naučitelja v pokoju

k večnemu počitku, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo. Posebej pa smo dolžni zahvale č. oo. frančiškonom za častno spremstvo, g. kom. sv. P. Hugolinu Sattnerju za mnoge obiske, s katerimi je ranjkuemu lajšal boleščino, učiteljstvu iz mesta in dežele, ki je prišlo v tako lepem številu, zlasti pa veleč. gosp. stolnemu dekanu, g. Matiji Kolarju, ki je pohitel za umrlim do roba groba.

Ljubljana, 22. maja 1911.

Zalujoči.

Kurzi efektov in menjic.

dne 23. maja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92.35
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92.35
Skupna 4 2/3% papirna renta, februar—avgust	96.25
Skupna 4 2/3% srebrna renta, april—oktober	96.40
Avstrijska zlata renta	116.65
Avstrijska kronska renta 4%	92.35
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	81.65
Ogrska zlata renta 4%	111.80
Ogrska kronska renta 4%	91.25
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80.15
Delnice avstrijsko-ogrške banke	19.33
Kreditne delnice	640.50
London vista	240.—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117.90
20 mark	23.48
20 frankov	19.01 1/2
Italijanski bankovci	94.50
Rublji	2.53 1/2

Useučiliska slušateljica iz Prage

Čehinja, želi čez poletje dobiti mesto na slovenskem jugu kot vzgojiteljica ali kot družabnica. More poučevati tudi nemščino in francoščino. — Naslov: **M. Novák**, Praga II.—1610. 1607

Lepo stanovanje

celo prvo nadstropje v Novem Vodmatu št. 49, obstoječe iz dveh sob, jedilne shrambe, koridorja, kuhinje, balkona, kleti, dvoravnice in nekoliko vrta, se odda za avgustov termin za 340 K.

Poižve se pri lastniku Alojziju Kocmurju v pisarni dr. V. Pegana. 1707

Vajenca

za podobarsko in pozlatarsko obrt sprejme takoj trrdka Götzl & Lebar, Ljubljana, Turjaški trg 1. 1709

Dobro idoča trgovina v Ljubljani

se vsled rodbinskih razmer prodaja. — Trgovina se prodaja z blagom in opravo. Lokal je zasiguran, ker je prodajalec lastnik hiše, v kateri se nahaja trgovina.

Ponudbe pod imenom »št. 10« naj se blagovolijo poslati na upravništvo lista. 1703

KONJAK

891

star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšo sredstvo za slabotne in rekonvalescente. — Dobi se edino pri trrdki:

Br. Novaković, Ljubljana.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Sprejme se

prodajalka

z daljšo prakso specerijske stroke.

Poižve se pri A. Sušniku, Zaloška cesta v Ljubljani. 1712

Krasni spominki prvega svetega obhajila na posebno ugodno učinkujoči podlagi s slovenskim napisom in prostorom za obhajanje ime in podpis darovalca, se dobe sedaj v »Kato-
liški Bukvarni« za 20 vinarjev komad. Vsled izredne krasote in razmeroma skrajno nizke cene so ti spominki brez dvoma najprimernejše darilo za novo-
obhajance.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« v Ljubljani

priporoča za svete birme in kanonične vizitacije našim cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Foerster Anton: Ecce sacerdos magnus za štiriglasni mešani zbor in orglje. Op. 33. Part. in štiri glasovi 1 K 60 h, posamezni glasovi po 18 h.

Mihelčič Alojzij: Ecce sacerdos magnus za štiriglasni moški zbor. Op. 3. Part. 80 h.

Hladnik Ignacij: Ecce sacerdos magnus za mešan zbor orglje in orkester. Op. 37. Part. 1 K.

Foerster Anton: Ecce sacerdos magnus za štiriglasni mešani zbor in orglje. Op. 69. Part. 40 h.

Kimovec Franc: Ecce sacerdos magnus za štiriglasni moški zbor. Part. 40 h.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« v Ljubljani

priporoča za praznik presv. Rešnjega Telesa in njega osmino našim cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Kimovec Fran: Rihar renatus. Part. 3 K, posamezni glasovi po 40 h. Obsega več raznih napevov, med temi tudi sedem evharističnih himen z latinskimi in slovenskim besedilom. Te zelo lepo harmonizirane Riharjeve himne izbornu služijo pri štirih postajah med procesijo na praznik presvetelega Rešnjega Telesa.

Foerster Anton: Pange lingua — Tantum ergo za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, glasovi po 50 h.

Mihelčič Alojzij: Laudes lingua et IV. hymni ad processionem in festo S. Corporis Christi ad IV. voces insequales. Part. 50 h.

Goller Vincenc: 12 Pange lingua za mešani zbor. Part. 2 K 04 h, pos. glasovi a 24 h.

Hladnik Ignacij: Laudes Eucharisticae. 5 evharističnih himen. Part. 1 K.

Foerster Anton: 10 evharističnih pesmi za mešani zbor. Part. in 4 glasovi 3 K 50 h, pos. glasovi a 40 h.

Hribar P. Angelik: Obhajilne pesmi. Part. in 4 glasovi 3 K 60 h, posamezni glasovi a 40 h.

Grum Anton: Cerkvena pesmarica za Marijine družbe. I del za štiriglasni moški ali ženski zbor. Part. 2 K.

Foerster Anton: Cantica sacra I. del. Drugi popravljeni natis za štiriglasni moški ali ženski zbor. Part. 2 K 40 h.

Chlondowski dr. Anton: Tantum ergo za triglasni moški ali ženski zbor z orglami. Part. 50 h, pos. glasovi a 10 h.

Vse te navedene kakor tudi druge skladbe se dobivajo in naročajo v »Kato-
liški Bukvarni« v Ljubljani.

Srce Jezusovo vse hvale najbolj vredno; 21 pesmi na čast presv. Srcu Jezusovemu, uglasbil Francšek Kimovec, odobril čast. kn.-škof. ordinarijat v Ljubljani. — Cena partituri 2 K 40 vin., glasovi po 50 vin. — »Kato-
liška Bukvarna« v Ljubljani je pravkar v zelo lepi obliki izdala hvalevredno zbirko, katera obsega 21 napevov, in sicer: 6 mašnih, 11 raznih, 3 blagoslovne in 1 slovesno hvalnico (150. psalm; veličastna skladba za slovesne prilike). Odkar je pobožnost presv. Srcu Jezusovega splošno vpeljana, smo pogrešali take zbirke kakor je omenjena; je torej našim cerkvenim zborom prav dobrodošla. Zelim, da bi isti v obilnem številu segli po njej in na čast božjemu Srcu gojili te lepe, v najpobožnejšem duhu in lahkem slogu zložene napeve, kateri se dobijo in naročajo v »Kato-
liški Bukvarni« v Ljubljani. Strokovnjaško oceno prinese prihodnja številka »Cerkvenega Glasbenika«.

Kuharica

išče službe. Najraje gre h kakemu gospodu župniku ali pa k boljši rodbini. — Več pove Angela Šilc, Zamostec, p. Sodražica, Dolenj.

Išče se stanovanje

s štirimi ali s tremi sobami z vsemi pritliklinami v mirnem kraju s posebnim uhom. — Ponudbe na upravnishvo tega lista pod šifro »Mirni kraj«. 1658

MOTOCYKL, »TORPEDO«

motor počasi tekoč z dvema pre-
stavama, bencin motor 2 takten
izdeluje brez konkurence tovarna
MOTOCYKLOV »TORPEDO«.
F. TROJAN & A. NAGL v KOLINU, ČESKO.

Najboljše
in najizdatnejše

kranjsko apno

se dobavlja v vsaki množini pri
tvrdki
ŠTEH & KOMP., Dobropole (Dolenjsko).

1576

Mladenič

vešč risanja stavbenih načrtov v vseh slogih, se-
stavljanja proračunov in knjigovodstva itd. išče
službe pri kakem zidarskem mojstru. Tozadevna
vprašanja in pisma na naslov: Vladimir Ravnikar,
Kamnik, pošto ležeče. Pisma najkasneje do 25. t. m.

Uradnik lesne trgovine

z dobrimi spričevali, izurjen v nakupovanju gozdov,
prejemanju in oddaji rezane in tesane robe ter
sploh vsega v lesno trgovino spadajočega dela,
vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in
pisavi, išče službe s 1. junijem event. tudi poprej.
Blagovoljne ponudbe pod naslov: IVAN MODIČ,
1533 Stari trg pri Rakeku.

Dobro idoča gostilna

se išče za takoj v najem. Po-
nudbe naj se blagovoli poslati
na upravo »Slovenca« pod šifro
»Gostilna«. 1636

Dekla

se išče za neko
župnišče na deželi.
Dekla mora biti že
bolj v letih, pošena
v vsakem oziru, na dobrem glasu, pridna,
tiha, ubogljiva ter trezna. Služba se nastopi
v 10 dneh. Plača po dogovoru. Več se po-
izve pri upravnishvu »Slovenca« v Ljubljani,
Kopitarjeva ulica. 1678 3

Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi
sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini
št. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka

se prodaja.

Hlapca

za trgovino sprejme takoj
Adolf Hauptmann
tovarna barv
LJUBLJANA.

Naznanilo.

Velec. p. n. odjemalcem opeke pri
opekarni v Mengšu

se plačuje samo na roke podpisanega
Jan. Gregorca, ki potrdi, da je prevzel
plačilo. — Plačilo kaki drugi osebi ni
veljavno.

Toliko v blagohotno vednost, da ne
bo kakih neljubih pomot.

Janez Gregorec
Mengeš.

V najem se dajo takoj lepi gostilniški prostori

sredi trga, z gospodarskim poslopijem,
napolnjeno ledenico, vrtom, kegljiščem
in stanovanjem v večjem industrijskem
kraju. Spalne sobe za tujce. Pismene
ponudbe na upravnishvo »Slovenca«
pod šifro 1238. 1675

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenska železniška postaja
Straža-Toplice. Akrtov vrelc 38° C. Voda za
pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju,
revmi, ischias, nevralgiji, kožnim in ženskim
bolezni. Velike kopeli, separata kopališča in
močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za
tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo pod-
nebje. Gozdov bogata okolica. Dobro in cene
restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra.
Prospekte in pojasnila daje brezplačno

1421 8 zdraviliška uprava.

Večji mlin na Kranjskem
sprejme za takojšnji vstop izurjenega

knjigovodjo

oziraje se le na zelo izvežbane moči,
ter imajo isti, ki so v tej stroki že
izvežbani, prednost. Ponudbe pod »M.
N. 160« na upravnishvo tega lista. 1673

Dama
kd hoče pospeševati kožno
nego, ki hoče izgubiti pege,
ter dočeti nežno mehko kožo
in belo polt, se umiva le z
Steckenperld lilijno mlečno milo
(znanka Steckenperld)
tvrdke Bergmann & Co., Te-
sni ob Labi. Komad po 80 v
se dobi v vsch lekarnah,
drogerijah in trgovinah s
parfomom t. d. 608

Zidarski polir

se takoj sprejme pri
stavbeni tvrdki Ivan
Ogrin, Ljubljana. 1635

Botri in botrice!

Najpripravnejša darila po nizkih
2714 cenah
za birmo
dobite v veliki izberi pri tvrdki
I. Vecchiet
zlata nasproti glavne pošte
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7

Št. 106/pom. u.

Razpis za dobavo drv.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani potrebuje za kurjavo svojih uradnih
prostorov vsako leto 600 do 700 kubičnih metrov trdih in 50 do 60 kubič-
nih metrov mehkih drv.

Razpisuje se zatoj ponudba za dobavo zgoraj omenjene množine
drv. Ponudniki naj vložijo svoje ponudbe
do 10. junija 1911

pri ravnateljstvu pomožnih uradov c. kr. deželne vlade v Ljubljani, prilože
ponudbam varščino v znesku 500 kron ter povedo ceno za bukova cepljena
drva in za jelova cepljena drva brez porenkljev; eventualno za krajnike od
mehkega lesa, ki jih je, če mogoče dobaviti v dolgosti 1 metra tako, da se
prevzemo zložene v kletih c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

Omenjena drva bo, kakor nanese potreba, dobavljati vse leto, vendar
njih največji del od meseca julija do oktobra.

Pogodba se za zdaj sklene za eno leto.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
V Ljubljani, dne 20. maja 1911.

Ugodna prilika!
Ker imam veliko zalogo opeke, ki je
izdelana še iz cenenege cementa, oddajam

cementne strešnike
(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.
Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo.

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Učenca za pekovsko obrt

pridnega in poštenih starišev se takoj
sprejme na Tirolsko. Naučil se bo
obenem tudi prav dobro nemščine.
Naslov pove uprava »Slovenca«. 1637

Dva nova Seifert - biljarda

1247

Novo urejena
kavarna Central
Sv. Petra nasip št. 37
navadno vso noč odprta.
Z odličnim velespoštovanjem
Štefan Miholič.

Dva nova Seifert - biljarda

Najboljši
svetilni izvleček

GLANZINE

Post. zavar.

Fritz Schulz ml. akc. d.
Ustje (Česko).

Zlata svetilja svetovne
razstave Pariz 1900.
Zlata svet. Dunaj 1902.

GLANZINE da najlepše
ilkano perilo.

Portland cement,
štukatur, samo-
kolnice, pristni
poljski mave,
strešni klej
in drugo. 1653

Se dobi v veliki zalogi pri
Štefan Nagy
Ljubljana, Vodnikov trg 5.

Zaščitna znamka »Sidro«

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za Sidro - Pain - Expeller

je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoča
in edredno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v.
K 140 in K 2 — se dobiva v vsch lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenegega domačega sredstva, naj se
jemljejo le originalne steklenice v skatljah
z našo zaščitno znamko »Sidro« potem
se je gotovo prejel orig. izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri
»zlatem levu« v Pragi.
Elizabetna cesta šte. 5 nova.